

RAPORT O STANIE GMINY BOBROWNIKI

URZĄD GMINY BOBROWNIKI
UL. NIESZAWSKA 10
87-617 BOBROWNIKI
e-mail: sekretariat@ugbobrowniki.pl

BOBROWNIKI, KWIECIEŃ 2020 ROK

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	5
1.1. Historia Gminy Bobrowniki _____	5
1.2. Bobrowniki dzisiaj _____	5
1.3. Władze lokalne _____	5
2. ŚRODOWISKO NATURALNE	8
2.1. Położenie i ukształtowanie powierzchni _____	8
2.2. Warunki glebowe _____	10
2.3. Warunki wodne _____	11
2.4. Klimat _____	11
2.5. Ochrona środowiska _____	11
3. DEMOGRAFIA, BEZROBOCIE	13
3.1. Liczba i struktura ludności _____	13
3.2. Bezrobocie _____	14
4. BUDŻET GMINY	17
4.1. Bilans dochodów i wydatków budżetowych _____	17
4.2. Dochody _____	19
4.3. Wydatki z budżetu gminy _____	24
5. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA	30
5.1. Podmioty gospodarcze _____	30
5.2. Rolnictwo _____	31
6. MIENIE KOMUNALNE	34
7. WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	35
7.1. Sytuacja mieszkaniowa _____	35
7.2. Wodociągi _____	36
7.3. Kanalizacja _____	36
7.4. Gospodarka odpadami stałymi _____	36
7.5. Energetyka _____	38
7.6. Drogownictwo i komunikacja _____	38
7.7. Usługi dla ludności _____	39
8. POMOC SPOŁECZNA I BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW GMINY	40
8.1. Pomoc społeczna _____	40
8.2. Policja _____	42
8.3. Ochotnicza Straż Pożarna Gminy Bobrowniki _____	43

9. SŁUŻBA ZDROWIA.....	44
10. OŚWIATA, OPIEKA NAD DZIEĆMI DO 3 LAT, KULTURA I SPORT	45
10.1. Przedszkola	45
10.2. Niepubliczny Punkt Przedszkolny	46
10.3. Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne	46
10.4. Klub Dziecięcy	49
10.5. Biblioteki	50
10.6. Pozostała działalność społeczna i kulturalna	50
10.7. Sport	50
11. TURYSTYKA I ZABYTKI.....	53
12. REALIZACJA POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII.....	55
12.1. Lokalna Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2015 – 2020.	55
12.2. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Bobrowniki na lata 2017 - 2023	56
12.3. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Bobrowniki na lata 2016 – 2020.	56
13. RELIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY.....	58
14. SPIS TABEL.....	64
15. SPIS WYKRESÓW.....	65
16. SPIS RYSUNKÓW	65

WSTĘP

Raport o Stanie Gminy Bobrowniki opracowano w związku z wprowadzeniem nowego wymogu jakim jest przedstawienie przez Wójta Radzie Gminy wyżej wymienionego raportu. Prace nad raportem były realizowane na podstawie art. 28 aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1998 roku o samorządzie gminnym. Jest to pierwszy etap procedury rozpatrzenia raportu przez Radę Gminy Bobrowniki. Na pozostałe etapy tej procedury składa się debata nad raportem oraz przeprowadzenie głosowania nad udzieleniem Wójtowi wotum zaufania.

Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Gminy oraz budżetu i będzie przedstawiany przez Wójta Radzie Gminy co roku.

Celem przygotowania niniejszego raportu było uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną Gminy Bobrowniki. W tym celu zostały zgromadzone szczegółowe dane o wszystkich aspektach funkcjonowania gminy według danych dostępnych na dzień 31.12.2019 roku.

Raport zawiera analizę następujących obszarów tematycznych gminy:

- środowisko naturalne
- demografia i rynek pracy
- finanse gminy (szczegółowa analiza budżetu gminy w ostatnich 5 latach)
- działalność gospodarcza (w tym rolnictwo)
- warunki życia mieszkańców (w tym sytuacja mieszkaniowa, wodociągi i kanalizacja, drogi, gospodarka odpadami)
- pomoc społeczna
- bezpieczeństwo publiczne
- ochrona zdrowia
- oświata
- kultura i sport
- turystyka i zabytki.

Dla opracowania raportu szczególnie cenna okazała się wiedza pracowników: Urzędu Gminy w Bobrownikach, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bobrownikach, Gminnego Zespołu Oświaty w Bobrownikach oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Lipnie a także szereg dokumentów, będących w posiadaniu Urzędu. Bardzo przydatne okazały się także informacje o gminie, zamieszczone na stronach internetowych Urzędu i innych jednostek organizacyjnych gminy.

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

1.1. Historia Gminy Bobrowniki

Tradycje Gminy Bobrowniki mają swoje korzenie w dawnych tradycjach władania tym obszarem: piastowskiej siedziby książęcej, krzyżackich wójtów i starostów grodowych króla polskiego. Przeplatają się z czasem posiadania przez Bobrowniki praw miejskich od średniowiecza. Przed wiekami, jeszcze w czasach świetności państwa polskiego, starostowie bobrowniczcy rozpoczęli osadzanie tu kolonistów ołęderskich dając przestrzeń pod rozwój gospodarczy tych ziem. Gmina Bobrowniki w powiecie lipnowskim została powołana z początkiem 1867 r., a w styczniu 1870 r. w skład tej gminy wiejskiej weszły pozbawione praw miejskich Bobrowniki. Pierwszym Wójtem Gminy Bobrowniki był Krzysztof Wollenberg, kolonista niemiecki ze wsi Bógpomóż Nowy. Gmina należała do powiatu lipnowskiego w guberni płockiej. W XIX w. Gmina Bobrowniki obejmowała oprócz tworzących ją dziś miejscowości (z wyjątkiem dzisiejszych sołectw Rachcin, Polichnowo i Brzustowa, które należały wtedy do gminy Szpetal) także Brzeźno, Komorowo, Maliszewo, Ośmiałowo. W latach 1954-1972 istniała Gromada Bobrowniki. Od 1973 ponownie istniała Gmina Bobrowniki, którą zlikwidowano w 1976 r. dzieląc jej terytorium między Gminę Lipno (sołectwa Brzeźno, Komorowo, Barany, Grabiny) i Szpetal Górny (pozostałe sołectwa). Od 1 października 1982 r. znów istnieje Gmina Bobrowniki choć bez sołectw odłączonych od niej w 1976 r. do Gminy Lipno. Utratę tę częściowo tylko udało się zrekompensować przyłączeniem sołectwa Rachcin i miejscowości Winduga z sołectwa Stary Witoszyn.

1.2. Bobrowniki dzisiaj

Gmina Bobrowniki to mała gmina wiejska w województwie kujawsko – pomorskim w powiecie lipnowskim. Siedzibą gminy są Bobrowniki. Obejmuje obszar 95,55 km² i liczy 3116 mieszkańców. W jej skład wchodzi 9 sołectw, obejmujących łącznie 19 wsi. Pod względem powierzchni gmina stanowi 9,4 % powiatu lipnowskiego.

Gospodarka gminy ma charakter rolniczy, w użytkowaniu dominują grunty orne oraz pastwiska. Gleby na obszarze gminy to głównie V i VI klasa dlatego dominuje tu uprawa żyta. W hodowli przeważa trzoda chlewna i drób. Na terenie znajduje się około 450 indywidualnych gospodarstw rolnych.

1.3. Władze lokalne

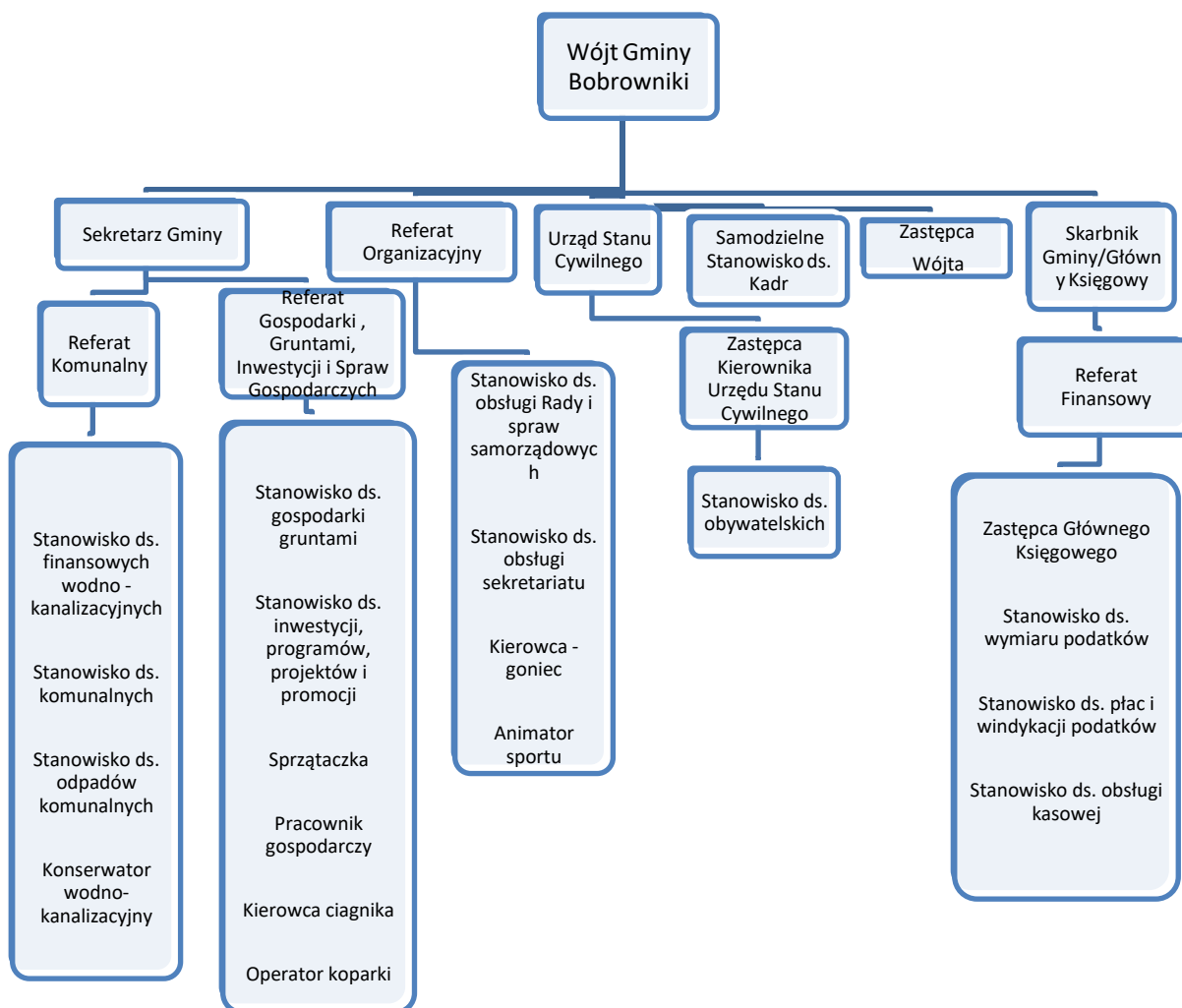
Władze w gminie dzielimy na władzę uchwałodawczą i kontrolną, którą stanowi Rada Gminy Bobrowniki oraz władzę wykonawczą, którą sprawuje Wójt Gminy Bobrowniki.

W skład Rady Gminy wchodzi 15 radnych. Przy Radzie działają następujące stałe komisje, każda w trzyosobowym składzie:

- Komisja Rewizyjna;
- Komisja Skarg, Wniosków i Petycji;
- Komisja Finansów i Budżetu;
- Komisja Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Gospodarki Komunalnej oraz Zabezpieczenia Ładu i Porządku Publicznego;
- Komisja Oświaty, Kultury, Ochrony Zdrowia, Opieki Społecznej Sportu i Rekreacji.

Wójt Gminy Bobrowniki wykonując powierzone zadanie kieruje Urzędem Gminy i jednostkami pomocniczymi.

Struktura organizacyjna Urzędu Gminy Bobrowniki kształtuje się następująco:

Gminne jednostki organizacyjne:

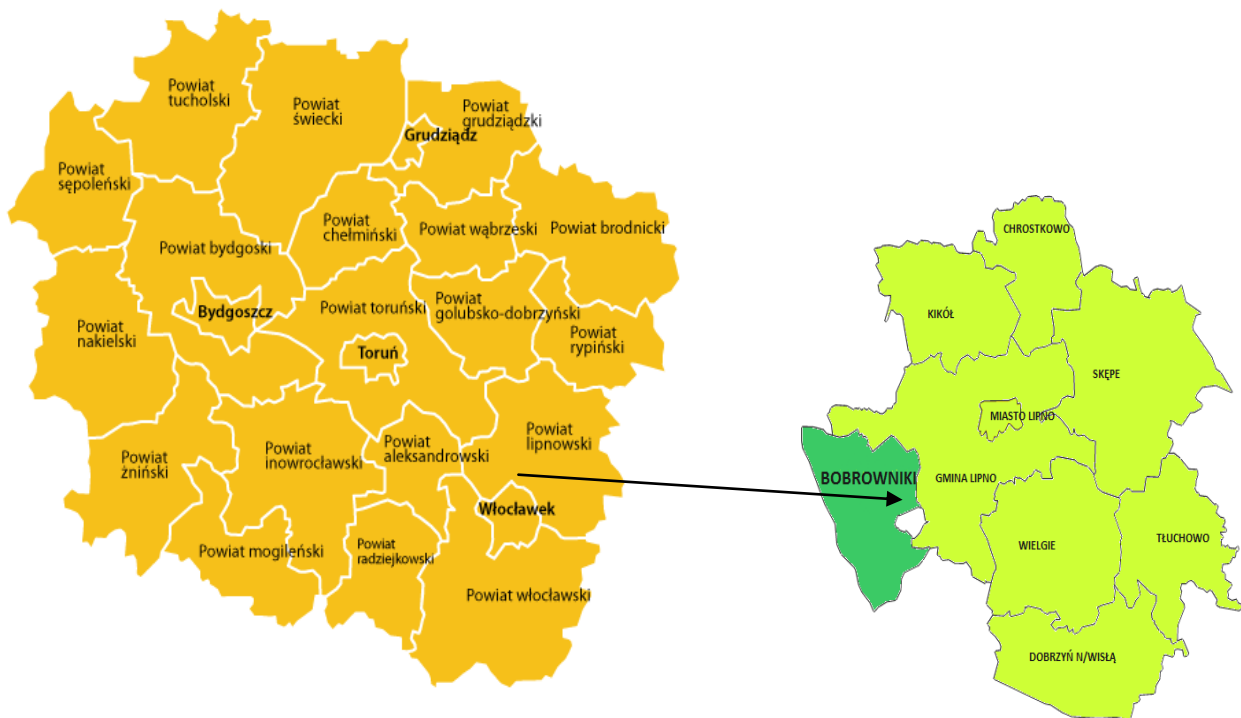
- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobrownikach
- 2) Gminna Biblioteka Publiczna w Bobrownikach
- 3) Gminny Zespół Oświaty w Bobrownikach
- 4) Gimnazjum w Bobrownikach im. Ziemi Dobrzyńskiej
- 5) Szkoła Podstawowa im. Karola Wojtyły w Bobrownikach
- 6) Przedszkole Samorządowe w Bobrownikach
- 7) Klub Dziecięcy „Bobrowiaczek”

2. ŚRODOWISKO NATURALNE

2.1. Położenie i ukształtowanie powierzchni

Gmina Bobrowniki położona jest w województwie kujawsko - pomorskim, powiecie lipnowskim, na prawym brzegu Wisły. Pod względem etnograficznym stanowi część Ziemi Dobrzyńskiej. Należy ona do Obszaru Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Powiatu Lipnowskiego. Najbliżej położona stacja kolejowa znajduje się we Włocławku i przez to miasto wiodą drogi łączące Gminę Bobrowniki z przebiegającą nieopodal autostradą A1. Jediną przeprawę przez rzekę w gminie stanowi prom kursujący w okresie od 1 maja do 31 października na linii Nieszawa – Stare Rybitwy – Miszek.

Rysunek 2.1. Usytuowanie powiatu lipnowskiego oraz gminy Bobrowniki w województwie kujawsko – pomorskim

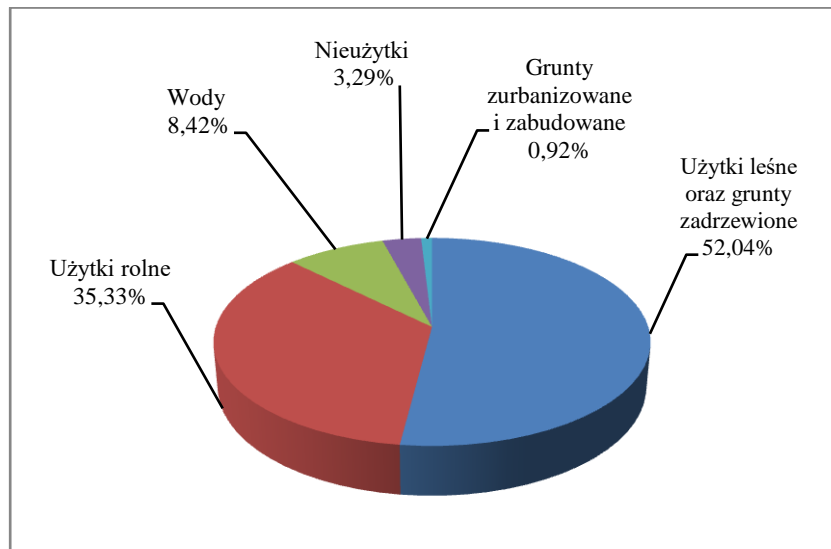
Administracyjnie gmina należy do powiatu lipnowskiego, granicząc z następującymi gminami:

- od północy – z gminą Czernikowo powiat toruński
- od zachodu – z gminą Lubanie powiat włocławski, Nieszawa i Waganiec powiat aleksandrowski (granica przez Wisłę)
- od południa – z gminą Fabianki powiat włocławski
- od wschodu – z gminą Lipno powiat lipnowski

Gmina podzielona jest na 9 sołectw: Białe Błota, Bobrowniki, Bobrownickie Pole, Brzustowa, Stary Bógpomóż, Gnojno, Rachcin, Stare Rybitwy i Polichnowo.

Rysunek 2.2 Mapa Gminy Bobrowniki

Powierzchnia gminy wynosi 9.555 ha, w tym użytki rolne stanowią 35 % i zajmują 3.376 ha, a tereny leśne i zadrzewione 52 % i zajmują 4.972 ha. Szczegółowe dane na temat struktury gruntów przedstawiono na wykresie.

Wykres 2.3. Rodzaje gruntów w Gminie Bobrowniki

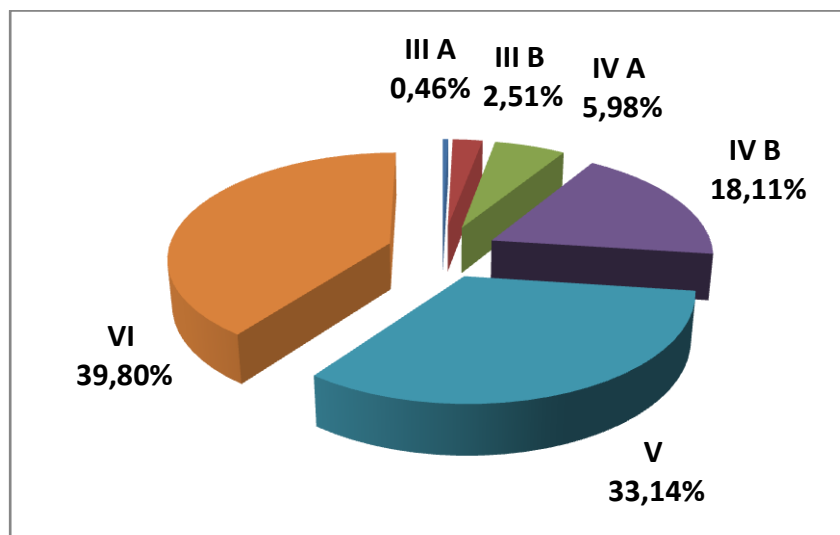
Z powyższych danych wynika, że w gminie dominują grunty leśne, które stanowią 52 % ogółu powierzchni, drugimi pod względem występowania są użytki rolne stanowiące 35 %. Na uwagę zasługuje niewielki odsetek powierzchni gruntów zurbanizowanych i zabudowanych, które stanowią tylko 0,92 % powierzchni gminy i wiąże się to z małą gęstością zaludnienia tego terenu.

2.2. Warunki glebowe

Na terenie gminy występują dwa podstawowe typy gleb:

- gleby rdzawe – porośnięte lasami iglastymi
- gleby bielicowe – rozwinęły się z piasków wydmy i pokryw eolicznych w wyniku oddziaływania procesu bielicowania. Wśród ich podtypów przeważają gleby bielicowe typowe.

Na ponad 70 % powierzchni omawianego obszaru występują słabe i bardzo słabe gleby - VI klasa bonitacyjna gleb stanowi aż 39,8 % a klasa V stanowi 33,14 % ogólnej powierzchni gruntów rolnych.

Wykres 2.4. Klasy gruntów rolnych

2.3. Warunki wodne

Wody powierzchniowe w Gminie Bobrowniki to przede wszystkim mająca nieuregulowane i naturalne koryto rzeka Wisła (18 km zachodniej granicy Gminy Bobrowniki, od 684 do 702 km biegu rzeki). Według Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska (dane z 2009 r.) Wisła na tym terenie jest rzeką o umiarkowanym stanie ekologicznym jako niespełniająca wymogów dobrego stanu ekologicznego. Do Wisły na terenie gminy uchodzą dwa niewielkie ciek:

- dopływ z Gnojna (długość ciek: 14,47 km, powierzchnia zlewni: 53,99 km²) nazywany Grabnianką (wypływa z mokradeł we wsi Lisek, gm. Fabianki), do której uchodzi Doprowadzalnik (ciek między wsiami Stary Bógpomóż i Polichnowo). Od miejsca, w którym Doprowadzalnik wpływa do Grabnianki po ujście do Wisły w Bobrownikach Grabnianka nazywana jest Gryską,
- dopływ z Wilczeńca (długość ciek: 9,89 km, powierzchnia zlewni: 24,34 km²) nazywany miejscowo Strumykiem wypływa z obniżenia terenu na obszarze wsi Wilczeniec (gm. Fabianki), płynie przez parowę w Rachcinie i uchodzi do Wisły w miejscowości Winduga.

W północnej części Gminy Bobrowniki położone jest Jezioro Brzeźno o powierzchni 20,9 ha i maksymalnej głębokości 7 m (średnia głębokość 3,7 m). Nie posiada ono dopływu ani odpływu. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy nadał zbiornikowi II klasę czystości.

Do celów użytkowych woda pobierana jest z dwóch poziomów wodonośnych: czwartorzędowego, trzeciorzędowego.

2.4. Klimat

Na terenie gminy panuje klimat umiarkowany. Średnia roczna temperatura wynosi 7°C, natomiast roczna temperatura dla miesięcy najcieplejszych i najzimniejszych wynosi odpowiednio 17,6°C dla lipca i 4,1°C dla lutego. Roczna suma opadów dla omawianego rejonu osiąga wartość 550 mm. Na miesiące letnie przypada największa ilość opadów. Suma opadów od kwietnia do sierpnia wynosi 290 mm. Wiatry w tym rejonie mają przeważnie kierunek z sektora zachodniego i południowo-zachodniego. Wiatry zachodnie przeważnie wiążą się z układami wysokiego ciśnienia. Przynoszą one powietrze dość suche, w zimie mroźne, a w lecie i wczesną jesienią bardzo ciepłe.

2.5. Ochrona środowiska

Gmina charakteryzuje się bardzo wysokim wskaźnikiem lesistości, wynoszącym około 52 % powierzchni gminy. Obszary leśne są w przeważającej części własnością Lasów Państwowych. Większa część obszarów leśnych gminy to ubogie i piaszczyste siedliska borowe, które sprzyjają rozwojowi drzewostanu sosny zwyczajnej. Obszarami leśnymi gospodarują Lasy Państwowe:

- Nadleśnictwo Włocławek (większa część obrębu geodezyjnego Winduga),
- Nadleśnictwo Dobrzejewice (pozostały obszar Gminy Bobrowniki)

Gmina Bobrowniki wyróżnia się pięknym krajobrazem. 99,6 % powierzchni gminy to obszar chronionych prawem. Większa część gminy leży w Obszarze Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej. Obszar chronionego krajobrazu jest terenem chronionym ze względu na wyróżniające się krajobrazowo tereny o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe

w szczególności ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z masową turystyką i wypoczynkiem lub też istniejące albo odtwarzane korytarze ekologiczne.

Znaczna połać Gminy Bobrowniki należy do Włocławskiej Doliny Wisły ustanowionej dla ochrony wchodzących w skład fauny tego terenu gatunków takich jak bóbr europejski, wydra europejska, kumak nizinny, kiełb białopłetwy, boleń, różanka, kózka. Istotnym składnikiem krajobrazu tego miejsca są lasy łąkowe. Są tu posiadające znaczną wartość przyrodniczą siedliska typowe dla dolin sporych rzek. Włocławska Dolina Wisły należy do Obszaru Natura 2000. Powierzchnia obszaru Natura 2000 na terenie wynosi 1.060,7 ha.

3. DEMOGRAFIA, BEZROBOCIE

3.1. Liczba i struktura ludności

Na terenie Gminy Bobrowniki mieszka 3114 (stan na 31 grudnia 2019 roku) w tym 54 osób zameldowanych czasowo. W roku 2019 na opisywanym terenie liczba urodzeń żywych wyniosła 39 a liczba zgonów to 34, przyrostu naturalny wyniósł zatem 5. Współczynnik przyrostu naturalnego równa się 1,61‰ i jest to stosunek różnicy między liczbą urodzeń a liczbą zgonów do liczby ludności w badanym okresie wyrażony na 1000 osób.

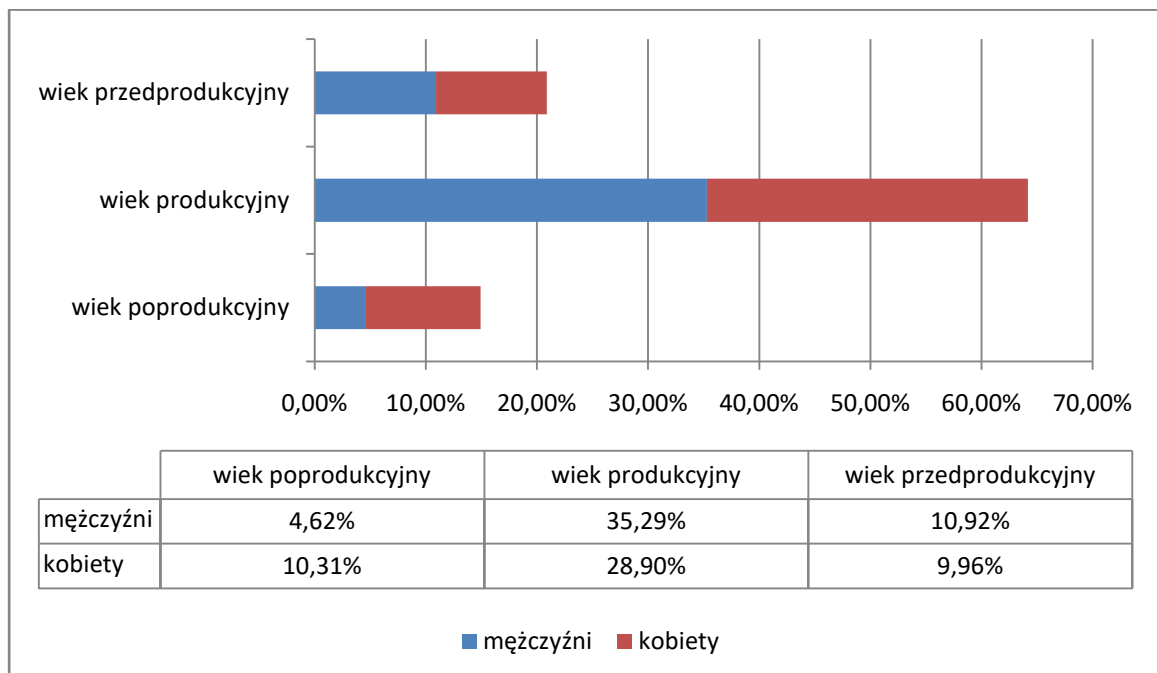
Podstawowe dane, dotyczące ludności gminy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3.1. Liczba ludności w Gminie Bobrowniki w 2019 roku

Ludność				Kobiety na 100 mężczyzn	Współczynnik przyrostu naturalnego
Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Na 1 km ²		
3.114	1.583	1.531	32,59	96,72	1,61

Gęstość zaludnienia 32,59 osób na km² i odbiega znacznie od średniej w powiecie lipnowskim, w którym wskaźnik ten kształtuje się na poziomie 66 osób na km². Na uwagę zasługuje także nietypowa dla powiatu, większa liczba mężczyzn w populacji gminy. Biorąc pod uwagę strukturę wieku ludności okazuje się, że zdecydowanie więcej mężczyzn niż kobiet jest w przedziale do 18 lat, podczas gdy dla osób w wieku powyżej 18 lat proporcje te są bardzo zbliżone, ulega to zmianie dla osób po 61 roku życia i w tym przedziale zdecydowana większość to kobiety.

Wykres 3.2. Ludność w podziale na wiek przed-, po- i produkcyjny

Gminę charakteryzuje bardzo wysoki udział ludności w wieku produkcyjnym, który w omawianym okresie wyniósł 64,19 % mieszkańców. Następną grupą są osoby w wieku

przedprodukcyjnym czyli dzieci i młodzież do 18 roku życia i stanowi ona 20,88 %. Najmniejszą grupę czyli 14,93 % stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym czyli kobiety od 61 lat i więcej i mężczyźni po 65 roku życia.

3.2. Bezrobocie

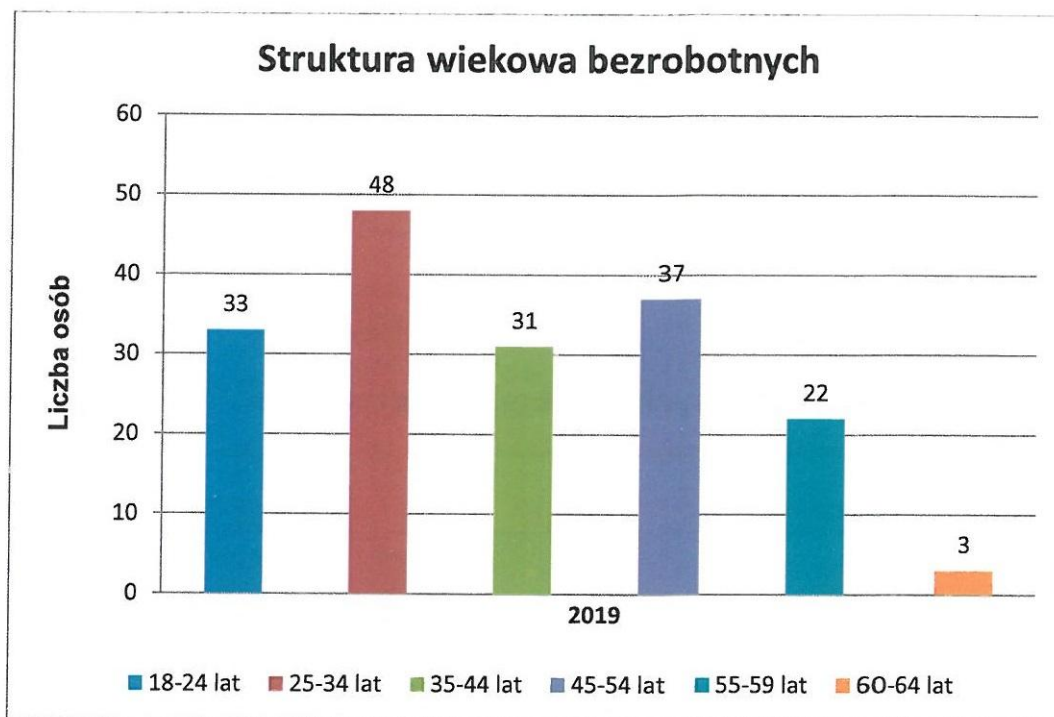
Liczba bezrobotnych w Gminie Bobrowniki wynosiła na koniec 2019 roku 175 osób w tym 113 kobiet.

Poniżej została przeprowadzona analiza bezrobocia według następujących kryteriów:

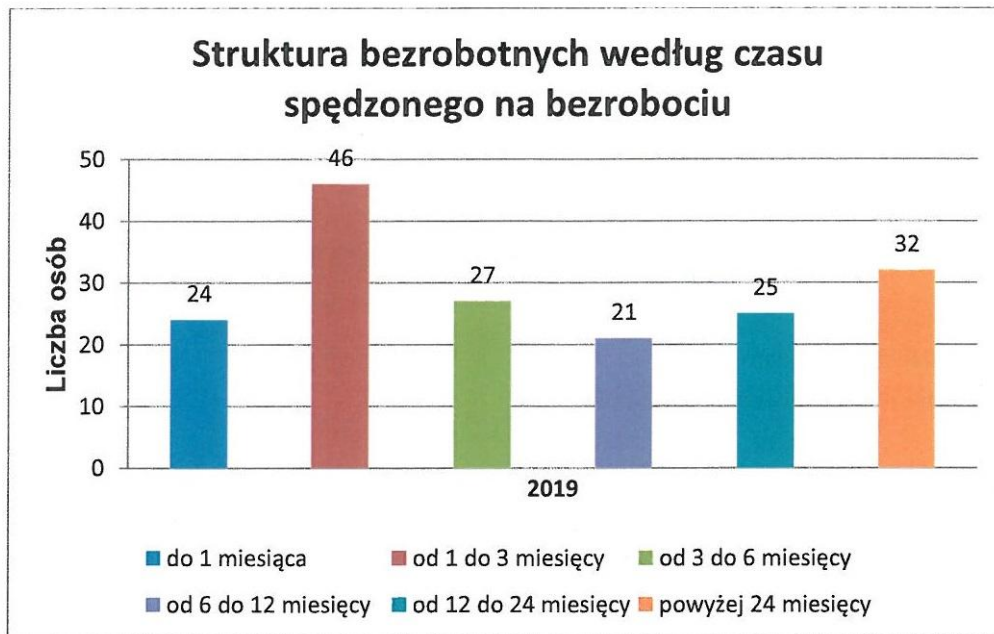
- Wiek bezrobotnych
- Czasu pozostawania na bezrobociu
- Wykształcenia zarejestrowanych bezrobotnych

Struktura wiekowa osób bezrobotnych została przedstawiona poniżej.

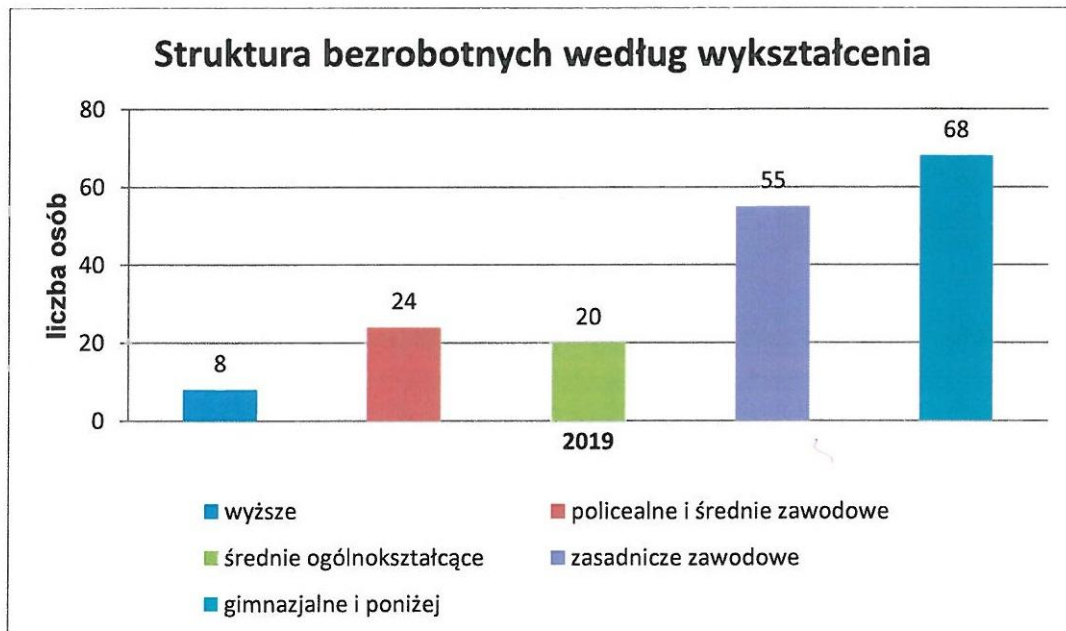
Wykres 3.3 *Struktura wiekowa bezrobotnych*

W gminie obserwuje się podobną tendencję, jak w całym powiecie lipnowskim – największe bezrobocie występuje wśród osób między 25 a 34 rokiem życia – stanowili oni 27.59% ogółu bezrobotnych. Kolejną znaczącą grupą są między 45 a 54 rokiem życia – 21.26% ogółu.

Wykres 3.4 Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania na bezrobociu

Analizując bezrobocie pod względem czasu pozostawania bez pracy obserwujemy, iż największy odsetek osób bezrobotnych stanowią osoby pozostające bez pracy przez okres od 1 do 3 miesięcy – stanowią 26.29%. Kolejną znaczącą grupą są osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy – 18.29% ogółu.

Wykres 3.5. Struktura bezrobotnych według wykształcenia

Biorąc pod uwagę kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych można zaobserwować, iż najliczniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym (38.86%) oraz wykształceniem zasadniczym zawodowym (31.42%). Najmniej osób bezrobotnych

posiada wykształcenie wyższe oraz średnie ogólnokształcące (odpowiednio 4.57 i 11.42%). Taka sama struktura osób bezrobotnych jest również charakterystyczna w skali całego powiatu.

Osoby bezrobotne z terenu gminy w 2019 roku korzystały z różnych form służącym przeciwdziałaniu bezrobociu oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Lipnie:

- Do staży pracowniczych przystąpiło 30 osób bezrobotnych
- Szkolenia w celu podniesienia kwalifikacji rozpoczęły 4 osób.

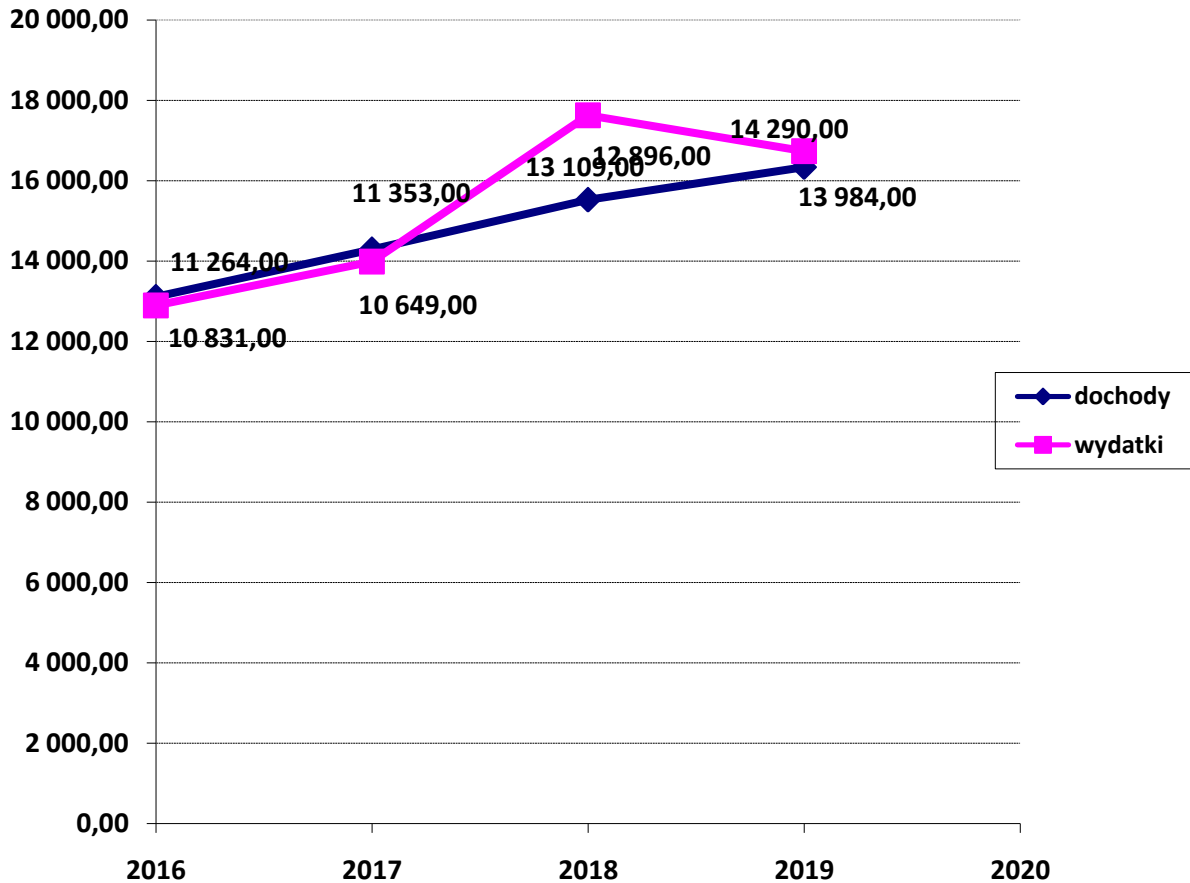
Pracę w 2019 roku podjęły 154 osoby bezrobotne w tym dla 109 była to praca niesubsydiowana.

4. BUDŻET GMINY

4.1. Bilans dochodów i wydatków budżetowych

Bilans dochodów i wydatków gminy w latach 2016-2019 ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4.1. Porównanie poziomu dochodów i wydatków z budżetu gminy (w tys. zł)

Do roku 2017 budżet gminy cechował się niewielką nadwyżką dochodów nad wydatkami. W roku 2018 widoczny wzrost wydatków spowodowany był nakładami na inwestycje tj. rozbudowa sieci kanalizacyjnej czy przebudowa budynku po gimnazjum na potrzeby przedszkola. Rok 2019 zamknął się deficytem w wysokości 399 165,35 zł co stanowiło 2,44% dochodów gminy w tym roku.

W 2019 roku wykonanie budżetu przedstawiało się następująco:

Na 2019 rok zaplanowany był deficyt na poziomie 751 502,69zł. Rzeczywisty deficyt na koniec roku wyniósł 399 165,36 zł. Było to spowodowane przede wszystkim niższymi od zaplanowanych wydatkami inwestycyjnymi.

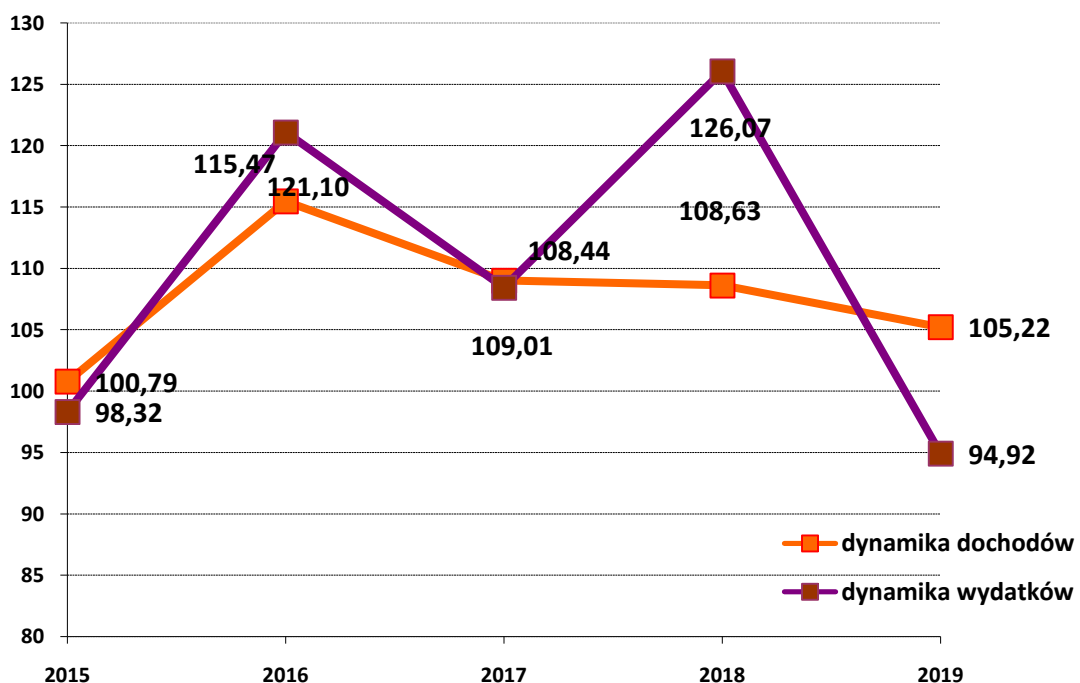
Łącznie w 2019 roku uzyskano dochody na kwotę 16 333 863,16 zł, która stanowiła 99,18% planu rocznego. Dochody bieżące wyniosły 16 084 521,88 zł, co stanowi 99,65% planu, a dochody majątkowe 249 341,28zł, i jest to 76,23% planu rocznego.

Wydatki budżetowe w 2019 roku wyniosły 16 733 028,52zł, co stanowi 97,17% planu rocznego, z tym, że w zakresie wydatków bieżących zrealizowano na kwotę 15198944,49zł co stanowi 97,72% planu rocznego, a w zakresie inwestycji wydatkowano 15198944,49zł, stanowiącą 92,03% planu rocznego.

Niższe wykonanie planu dochodów wystąpiło przede wszystkim z tytułu wpływów ze sprzedaży mienia oraz z tytułu wykonania przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych. Najwyższe wykonanie planu w zakresie dochodów wystąpiło z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych. Z kolei niższe od przewidywanych wydatki miały miejsce głównie z powodu przesunięcia terminu częściowej zapłaty za realizację zadania inwestycyjnego - modernizacja drogi gminnej w Gnojnie na rok 2020 i w zakresie realizacji świadczeń społecznych na rzecz osób fizycznych w ramach pomocy w formie dożywiania.

Dynamika dochodów i wydatków, czyli ich procentowa zmiana w stosunku do poprzedniego roku została przedstawiona na poniższym wykresie.

Wykres 4.2. Porównanie dynamiki dochodów i wydatków gminy (rok poprzedni = 100)

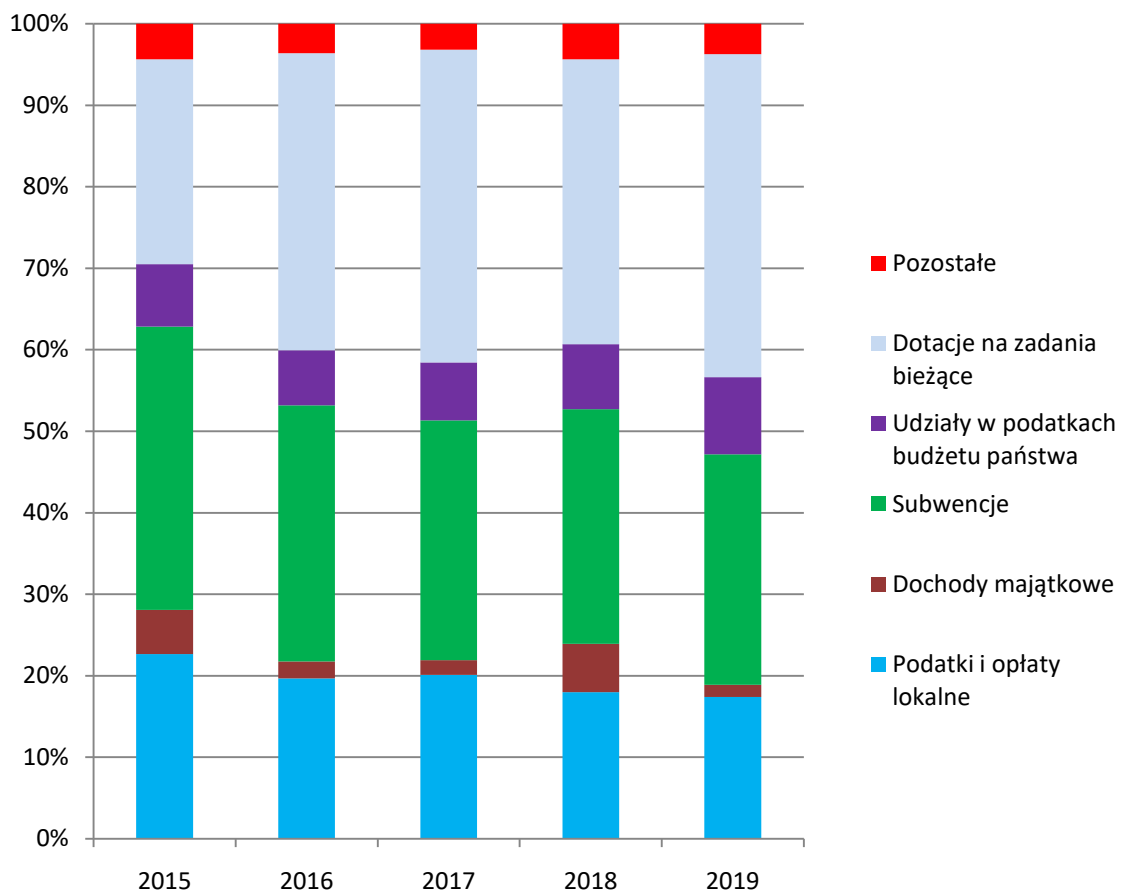

Z wykresu wynika, że dochody budżetu gminy wzrastały w całym rozpatrywanym okresie, z czego największy wzrost zanotowano w 2016 roku, a związane było to z uzyskaniem dotacji na świadczenie 500+. Jednak dynamika ta ma tendencję malejącą. Wydatki budżetowe również rosły w całym analizowanym okresie za wyjątkiem ostatniego, 2019 roku. Największe wzrosty w latach 2016 i 2018 związane były z wprowadzeniem wypłaty świadczenia 500+ oraz dużymi zadaniami inwestycyjnymi realizowanymi w 2018 roku. Widoczny spadek wydatków w 2019r. związany jest z zakończeniem dotychczasowych zadań inwestycyjnych i przesunięciem zaplanowanej budowy świetlicy wiejskiej na kolejny rok.

4.2. Dochody

Poziom i zmiany dochodów budżetu gminy na przestrzeni ostatnich pięciu lat zostały przedstawione poniżej. Strukturę dochodów, czyli udziały poszczególnych składników w dochodach gminy ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4.3. Udziały poszczególnych składników w dochodach gminy

Zdecydowanie największy udział w dochodach gminy mają dotacje na zadania bieżące i subwencje; ponadto zauważyć należy, że udział dotacji wzrósł – z 25,12% w 2015 roku do 39,64% w 2019 roku. Wzrost udziału dotacji w dochodach ogółem spowodowany był głównie wprowadzeniem świadczenia 500+. Udział subwencji w dochodach budżetowych w analizowanym okresie zmalał z 34,77% do 28,25%, choć zauważyć należy, iż kwota subwencji wzrosła o 16,89%, a zmniejszenie jej udziału wynika ze wzrostu dochodów budżetowych ogółem. W 2019 roku około 57,47% subwencji stanowiła jej część oświatowa. Dochody z udziałów w podatkach budżetu Państwa wzrosły o 77,15%, a ich udział w dochodach ogółem z 7,68% do 9,46%, podatki lokalne wzrosły o 10,37%, a ich udział w dochodach ogółem zmalał z 22,66% do 17,39%. Na dochody majątkowe w przeważającej części składają się dotacje i środki na inwestycje, w związku z tym ich wysokość uzależniona jest głównie od sumy

pozyskanych środków zewnętrznych na realizowane zadania. Udział dochodów majątkowych w dochodzie ogółem wahał się w zakresie od 1,53% w 2019 roku do 6,0% w 2018 roku. Niewielką część dochodów majątkowych stanowiły dochody ze sprzedaży mienia, dla 2019 roku pozyskana w ten sposób kwota wyniosła 99 295,88zł i była najwyższą w analizowanym okresie.

W ostatnich pięciu latach struktura dochodów budżetowych gminy uległa niekorzystnym zmianom głównie za przyczyną wzrostu znaczenia dotacji celowych. Podobną tendencję można zaobserwować w większości polskich gmin. Świadczy to o malejącej samodzielności finansowej samorządów. Następstwem takiej sytuacji jest pozbawienie samorządów możliwości swobodnego planowania i dysponowania budżetem. W przypadku Gminy Bobrowniki korzystną tendencją jest wzrost dochodów z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych, który wynika jednak z pobudzenia koniunktury w gospodarce narodowej a nie rozwiązań systemowych.

Na dochody własne gminy składają się dochody z następujących grup:

- podatki i opłaty lokalne
- dochody z majątku gminy
- udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa
- inne dochody.

Udział dochodów własnych gminy w jej łącznych dochodach w poszczególnych latach został przedstawiony w poniższym zestawieniu.

Tabela 4.4. Dochody ogółem a dochody własne budżetu gminy

Rok	Dochody ogółem (tys. zł)	Dochody własne (tys. zł)	Procentowy udział
2015	11 353	3 951	34,8%
2016	13 109	4 008	30,6%
2017	14 290	4 368	30,6%
2018	15 523	4 780	30,8%
2019	16 334	5097	31,2%

Z powyższych danych wynika, że udział dochodów własnych w ostatnich 5 latach stanowił 34,8-30,6% łącznych dochodów budżetowych gminy. W latach 2015-2016 udział ten wykazywał tendencję malejącą, a od roku 2018 obserwujemy lekką tendencję wzrostową.

Podatki i opłaty lokalne

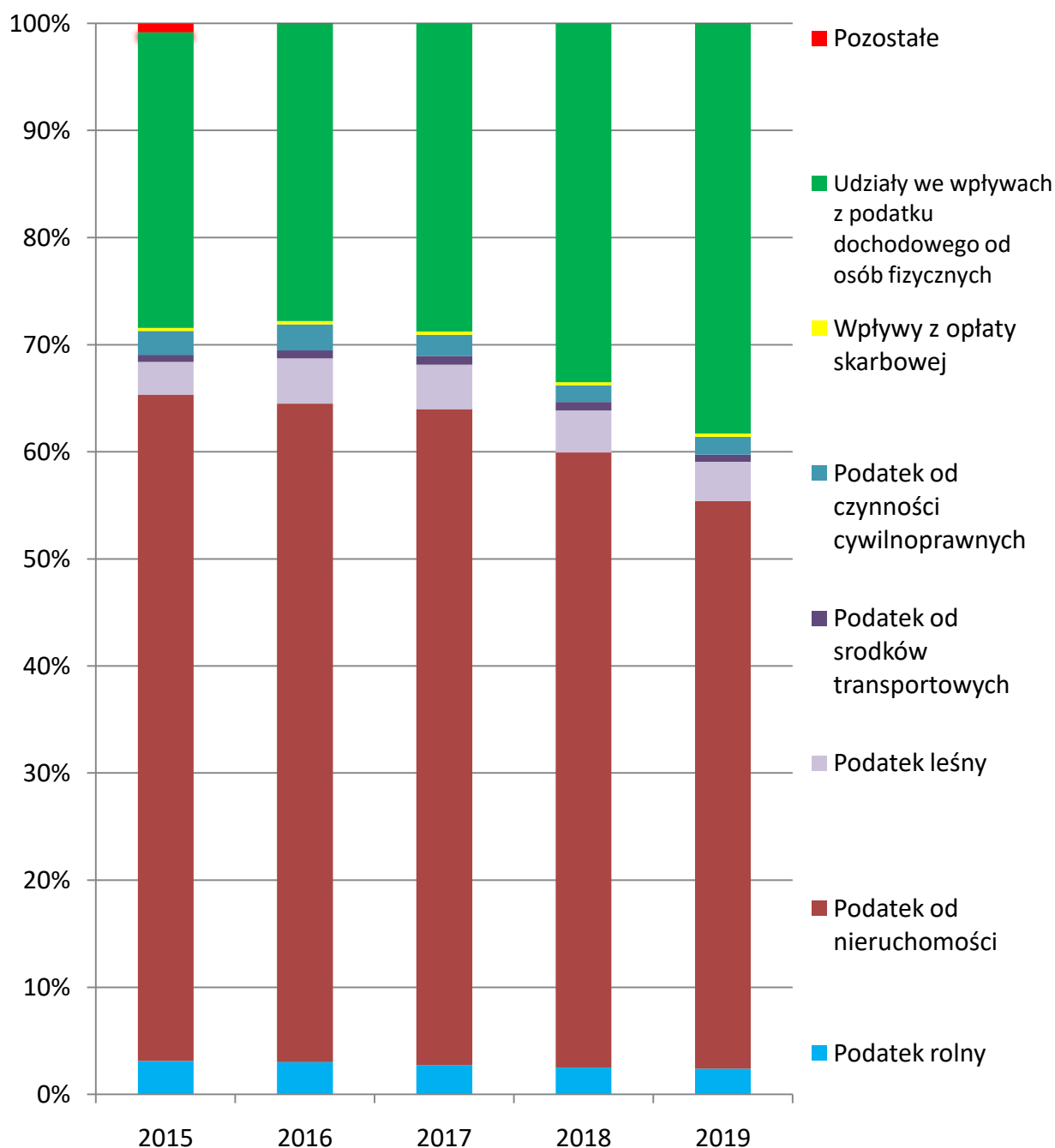
Tabela 4.5 Udział podatków lokalnych w dochodach ogólnych gminy

Rok	Dochody ogółem (tys. zł)	Podatki i opłaty lokalne (tys. zł)	Procentowy udział
2015	11 353	2 573	22,7%
2016	13 109	2 577	19,7%
2017	14 290	2 872	20,1%
2018	15 523	2 790	18,0%
2019	16 334	2 840	17,4%

Udział podatków w dochodach gminy w latach 2015-2019 uległ zmniejszeniu z 22,7% do 17,4%. Podczas, gdy łączne dochody gminy w analizowanym okresie wzrosły o 43,9%, to podatki i opłaty lokalne zaledwie o 10,4%. Znaczący wpływ na tę różnicę miały dotacja na świadczenie 500+ oraz środki zewnętrzne pozyskane na inwestycje.

Znaczenie poszczególnych podatków dla dochodów budżetu gminy przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 4.6. Struktura podatków i opłat lokalnych

W grupie podatków i opłat lokalnych zdecydowanie dominują dochody z tytułu podatku od nieruchomości. W ostatnich 5 latach ich udział zmniejszył się z 62,2% do 53,0%. W ramach podatku od nieruchomości udział podatków od osób fizycznych przez cały analizowany okres był niższy niż od osób prawnych. Drugie miejsce zajmują dochody z udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych, osiągające w 2019 roku 38,2% sumy dochodów z grupy podatków i opłat lokalnych.

Inne dochody z podatków i opłat lokalnych mają mniejsze znaczenie dla budżetu i łączny ich udział w grupie podatków i opłat lokalnych w 2019 roku stanowił 8,8%.

Subwencje**Tabela 4.7. Poziom subwencji w latach 2015-2019 w tys. zł.**

	2015	2016	2017	2018	2019
Część oświatowa subwencji	2 430	2 516	2 491	2 604	2 652
Część wyrównawcza subwencji ogólnej	1 358	1 462	1 560	1 697	1 781
Część rekompensująca subwencji ogólnej	159	144	153	170	181
Razem - subwencje ogólne z budżetu państwa	3 947	4 122	4 204	4 471	4 614
Udział subwencji w dochodach ogółem	34,8,0%	31,4%	29,4%	28,8%	28,2%

Subwencje stanowią obok dotacji celowych jedno z głównych źródeł dochodów budżetowych gminy. Mimo tego, że kwota subwencji w analizowanym okresie rosła, to jej udział w dochodach ogółem zmniejszył się od 34,8% w 2015 roku do 28,2% w 2019 roku. W tej grupie większość stanowi subwencja oświatowa. Systematycznie rośnie udział części wyrównawczej i rekompensującej subwencji, część oświatowa waha się w poszczególnych latach, i ma lekką tendencję wzrostową.

Dochody z majątku gminy**Tabela 4.8. Struktura dochodów z majątku gminy w tys. zł.**

	2015	2016	2017	2018	2019
Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych	35	33	27	29	29
Sprzedaż mienia, wyrobów i składników majątkowych	6	25	19	76	99
Zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste	5	5	5	5	5
Dochody z majątku gminy	46	63	51	110	133
Udział dochodów z majątku w dochodach ogółem	0,4%	0,5%	0,4%	0,7%	0,7%

Dochody z majątku gminy w ostatnich pięciu latach wahały się od 46 tys. zł. w 2015 roku do 133 tys. zł. w 2019 roku, stanowiąc odpowiednio 0,4% i 0,8% łącznych dochodów budżetowych. Mimo wzrostu udziału dochodów z majątku, stanowią one niewielki odsetek dochodów ogółem.

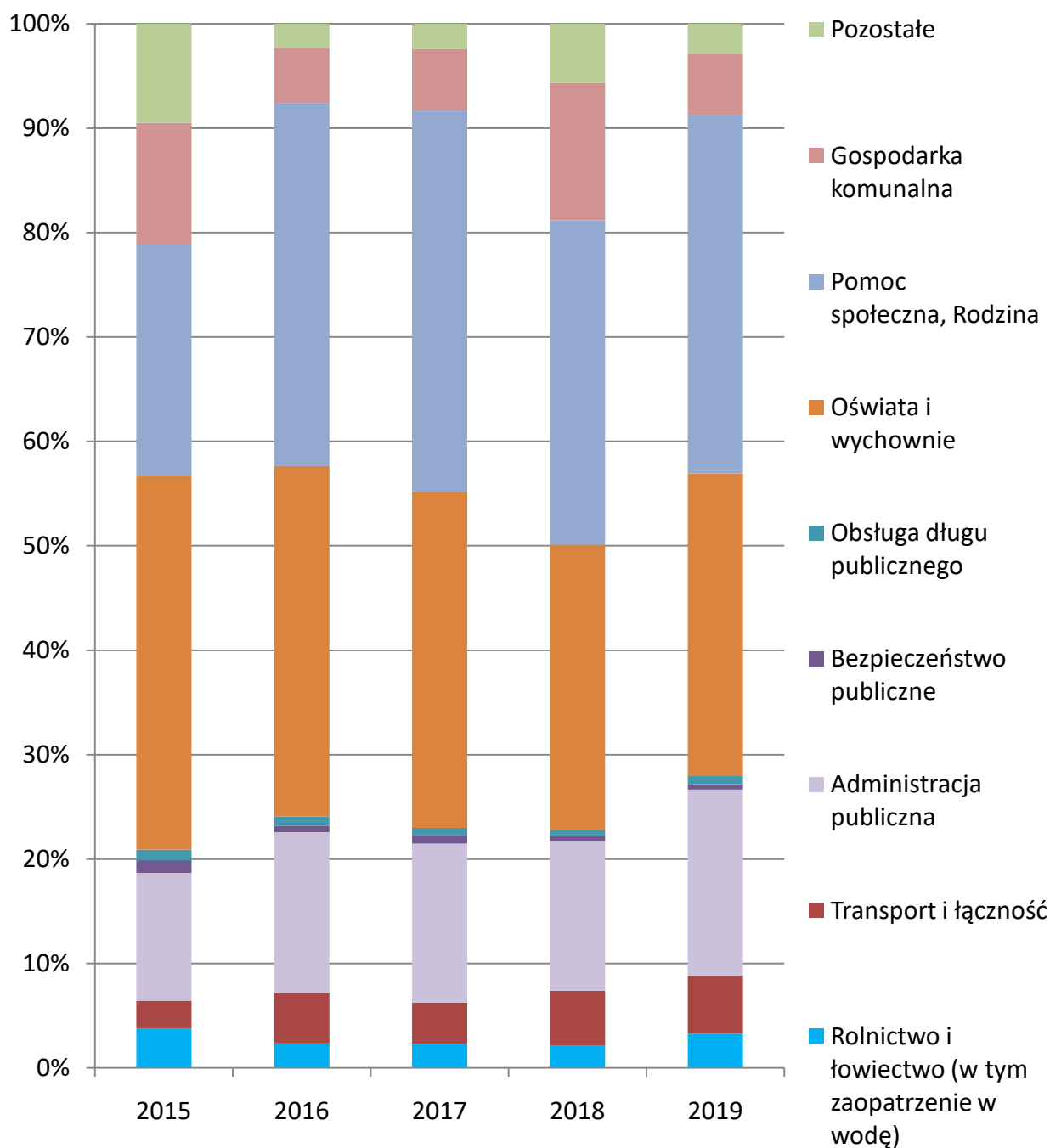
Pozostałe dochody

Pozostałe dochody w ostatnich 5 latach zmniejszyły się z 4,36% do 3,74% dochodów gminy. W pierwszym roku zanotowano wpływy z opłaty eksploatacyjnej, które nie wystąpiły w kolejnych latach.

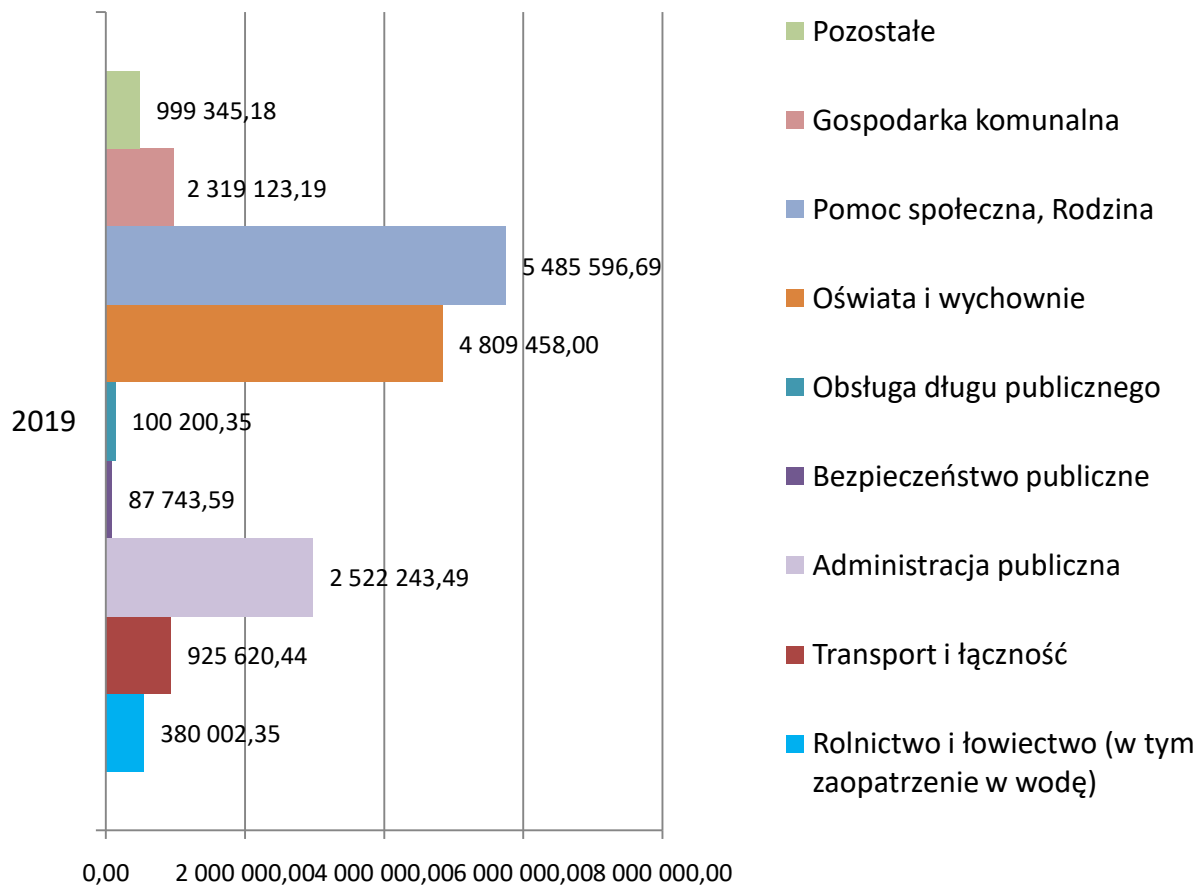
4.3. Wydatki z budżetu gminy

Wydatki z budżetu gminy w ujęciu poszczególnych działów zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 4.9. Udział wydatków według działów klasyfikacji budżetowej w wydatkach budżetowych ogółem w latach 2015-2019

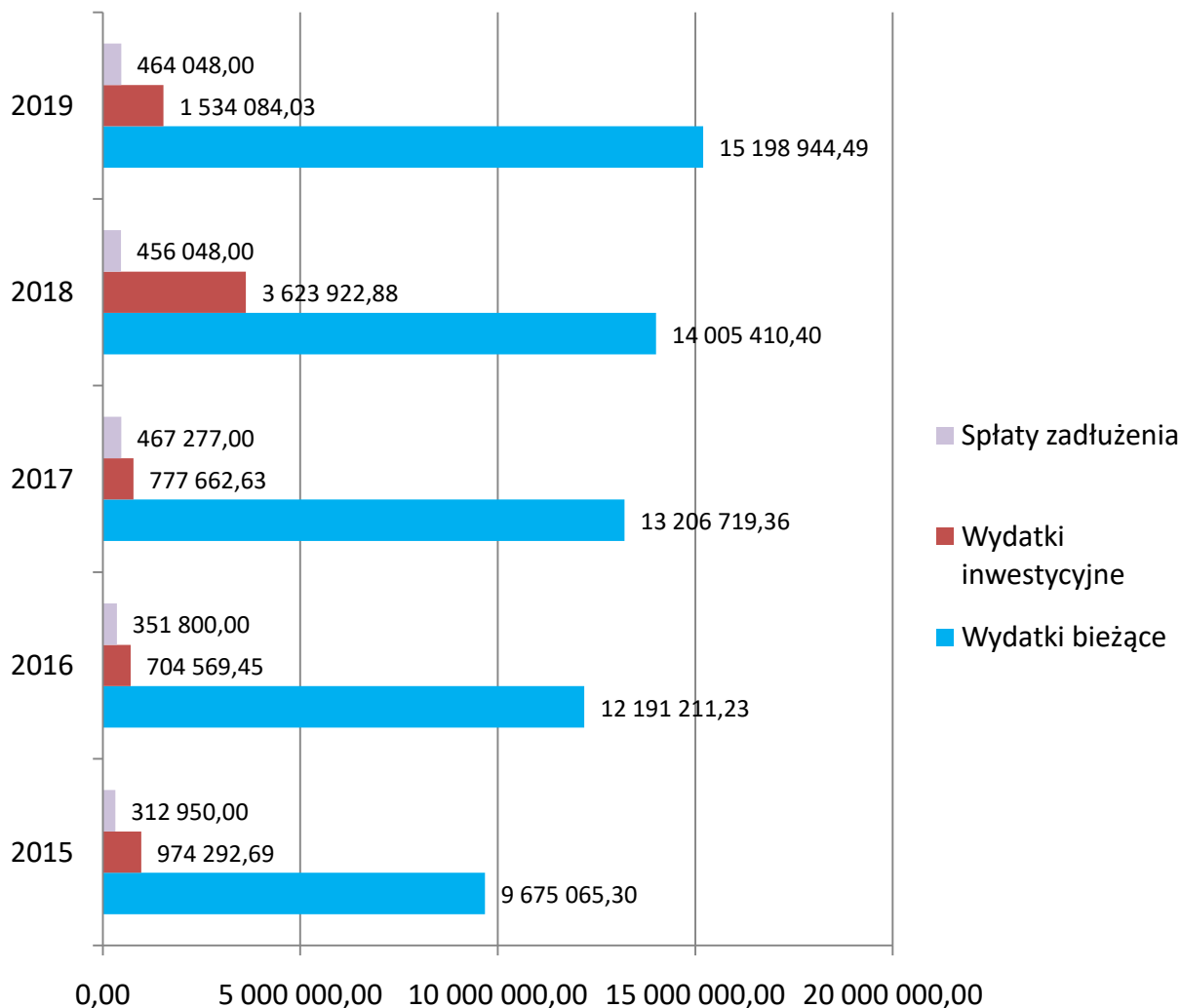

Wykres 4.10. Wydatki według działów klasyfikacji budżetowej w wydatkach budżetowych w 2019 roku [w zł].

Wnioski wynikające z wyżej zaprezentowanych danych są następujące:

- W roku 2015 największy udział w wydatkach Gminy Bobrowniki stanowiły wydatki w dziale Oświata i wychowanie. Od 2016 roku główną pozycją w wydatkach Gminy Bobrowniki są wydatki w działach Pomoc społeczna i Rodzina, w 2019 roku jest to 34,3% wydatków ogółem. Jest to związane z wprowadzeniem świadczenia 500+.
- Wydatki w dziale Oświata i wychowanie w 2019 roku stanowiły 28,9% wydatków ogółem.
- Trzecią pod względem wielkości pozycją w wydatkach są wydatki w dziale Administracja publiczna. Dla 2019 roku ich udział w wydatkach ogółem wyniósł 17,8%. Obejmują one koszty biura Urzędu, Gminnego Zespołu Oświaty, Rady Gminy i promocji.
- W 2019 roku zanotowano również wzrost wydatków w dziale Rolnictwo i łowiectwo, w którym zawierają się wydatki na zaopatrzenie w wodę. Wzrost związany jest z realizacją zadania inwestycyjnego - budowy studni głębinowej na stacji uzdatniania wody w Bobrownickim Polu.

Wykres 4.11. Struktura wydatków i rozchodów gminy w latach 2015-2019

Udział wydatków inwestycyjnych w budżecie w analizowanym okresie waha się w granicach 5,5% do 20,6%. Wyraźny wzrost wydatków inwestycyjnych wystąpił w roku 2018 co było powiązane z pozyskaniem środków zewnętrznych na ich realizację. Spłata zadłużenia mieści się przedziale od 312 950,00zł do 464 048,00zł. Łącznie spłaty zobowiązań w 2019 roku, tj. zapłacone raty i odsetki wyniosły 601 783,81zł i jest to 3,68% w stosunku do dochodu ogółem w 2019 roku. Wieloletnia Prognoza Finansowa zakłada osiągnięcie wskaźnika spłat dla całego roku 2019 na poziomie 3,9%, przy dopuszczalnym dla 2019 roku 5,09%.

W 2019 zaciągnięto nowy kredyt bankowy w kwocie 1 000 000,00zł.

Wydatki inwestycyjne Gminy Bobrowniki w 2019 roku

1. Budowa studni głębinowej na stacji uzdatniania wody w Bobrownickim Polu, koszt 131 263,49zł
2. Dotacja celowa dla Starostwa Powiatowego na budowę chodników przy drogach powiatowych w sołectwach Bobrowniki, Stary Bógpomóż, Nowy Bógpomóż, Polichnowo, Stare Rybitwy i Rachcinek – przekazano kwotę w planowanej wysokości tj. 81 744,53zł. Zaplanowane chodniki wykonano.

3. Zapłacono za przebudowę drogi gminnej o nawierzchni asfaltowej we wsi Stara Rzeczna, wykonanej w 2018r., koszt: 335 778,13zł.
4. Przebudowa ulicy Chabrowej w Bobrownikach poprzez utwardzenie jej nawierzchni kostką betonową - koszt: 100 000,00zł
5. Przebudowa drogi gminnej Polichnowo - Gnojno, polegająca na utwardzeniu nawierzchni asfaltem, koszt: 248 543,98zł.
6. Utwardzenie dróg gminnych (dofinansowanie ze środków funduszu sołeckiego) w sołectwach Stary Bógpomóż, Gnojno, Brzustowa, Bobrownickie Pole, Stare Rybitwy, Białe Błota – zakupiono i ułożono na drogach kamień i gruz betonowy za kwotę łączną 110 445,86zł.
7. Budowa wiatrołapu przy Urzędzie Gminy w Bobrownikach - kwota 63 003,20zł.
8. Wykonanie modernizacji pomieszczeń po gimnazjum, dostosowując je do potrzeb funkcjonowania przedszkola- koszt 328 529,33zł.
9. Zakup autobusu używanego na potrzeby dowożenia uczniów do szkółka kwotę 73 800,00zł.
10. Rozbudowa kanalizacji ściekowej w Bobrownikach. Całkowity koszt zadania wyniósł 1 095 974,05zł. W 2019 roku pozostało do zapłacenia 60 975,51zł za roboty zrealizowane w 2018 roku.

Realizacja przedsięwzięć wieloletnich

Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Bobrowniki na lata 2019-2030 przewidywała w 2019 roku wydatki na realizacją przedsięwzięć wieloletnich:

- program "Godzimy życie zawodowe i rodzinne w Gminie Bobrowniki - utworzenie Klubu Dziecięcego" - finansowanie bieżącej działalności - zadanie w trakcie realizacji;
- budowa Świetlicy Wiejskiej w Bobrownikach -rozpoczęcie robót planowane jest na 2020 rok;
- modernizacja pomieszczeń po gimnazjum do potrzeb przedszkola - zadanie zakończone;
- utwardzenie nawierzchni kostką betonową ul. Różanej i Chabrowej - zadanie jest w trakcie realizacji, zostało wykonane w części planowej na 2019 rok.

Realizacja wydatków z funduszu sołeckiego 2019r.***Tabela 4.12. Realizacja wydatków z funduszu sołeckiego w 2019 roku***

L.p.	Sołectwo	Określenie zadania	Przyznana kwota w budżecie gminy [zł]	Wykonanie wydatków z funduszu sołeckiego [zł]
1	Bobrowniki	1. Wymiana odcinka chodnika z możliwością poszerzenia przy ul. Wyzwolenia w kierunku Szkoły Podstawowej.	11 937,76	10 153,75
		Razem	11 937,76	10 153,75
2	Gnojno	1. Zakup elementów placu zabaw w Gnojnie.	4 000,00	3 726,90
		2. Zakup elementów placu zabaw (ogrodzenie) na nowy plac zabaw w Gnojnie.	4 000,00	2 878,05
		3. Zakup gruzu i kamienia z przeznaczeniem na utwardzenie drogi gminnej we wsi Gnojno działka nr 158/1.	8 401,20	8 398,39
		4. Zakup lampy solarnej przy drodze gminnej we wsi Gnojno, działka nr 260/1.	8 000,00	7 995,79
		Razem	24 401,20	22 999,13
3	Rachcin	1. Utwardzenie dróg gminnych w miejscowości Rachcin.	12 277,22	12 270,30
		Razem	12 277,22	12 270,30
4	Brzustowa	1. Zakup gruzu lub kamienia z przeznaczeniem na utwardzenie drogi gminnej we wsi Brzustowa działka nr 34 (2/3 części funduszu) i drogi gminnej we wsi Stara Rzeczna działka nr 406/5, 405/5, 105 i 390/3 (1/3 łącznej wartości).	11 683,82	11 682,00
		Razem	11 683,82	11 682,00
5	Bobrownickie Pole	1. Utwardzenie dróg gminnych na odcinku: od Pana Jarosława Bojarskiego za Panią Fronczak - działka nr 53/3 - 6000,00zł, od Pani Jadwigi Błaszkiwicz w kierunku lasu - działka nr 46 - 4000,00zł, od krzyża w kierunku Państwa Iwińskich - działka nr 467 - 4000,00zł, od Pana Czesława Chojnackiego w kierunku Pana Michała Leszczyńskiego działka nr 212 - 22040,08zł.	36 040,08	36 036,00
		Razem	36 040,08	36 036,00
6	Stare Rybitwy	1. Zakup gruzu z przeznaczeniem na utwardzenie drogi gminnej od posesji Pani Kropkowskiej w kierunku Państwa Ołasińskich - działka nr 132/1.	6 000,00	5 999,64
		Razem	6 000,00	5 999,64

		3. Zakup gruzu lub kamienia z przeznaczeniem na utwardzenie drogi gminnej we wsi Białe Błota - dz. Nr 39 w kwocie 2500,00zł i działka nr 26/2 w kwocie 9678,13zł.	12 178,13	12 176,32
7	Białe Błota	Razem	12 178,13	12 176,32
		1. Zakup gruzu lub kamienia na utwardzenie drogi gminnej działka Nr 245/2	4 000,00	3 999,76
		2. Zakup materiału (asfaltu) na powierzchnię drogi gminnej(wjazd) działka nr 426/4.	2 000,00	2 000,00
8	Stary Bógpomóż	Razem	6 000,00	5 999,76
		1. Zakup materiału (asfaltu) na powierzchni drogi gminnej (wjazd) działka nr 429.	2 000,00	2 000,00
9	Polichnowo	Razem	2 000,00	2 000,00
Ogółem Fundusz Sołecki			122 518,21	119 316,90

W 2019 roku zrealizowano rzeczowo wnioski mieszkańców sołectw na realizację zadań ze środków funduszu sołeckiego. Zaplanowane środki wydatkowano w 97,4%.

Stan finansów gminy na koniec 2019 roku

Suma środków z rozliczeń międzyokresowych do dyspozycji w 2019 roku wyniosła 215 550,69zł.

Stan wolnych środków z rozliczeń lat ubiegłych na koniec 2019 roku to 352 337,33zł.

Zadłużenie budżetu na koniec 2019 roku osiągnęło 4 818 161,33 zł (na koniec roku 2018 było to 4 282 209,33zł.), w związku z czym wskaźnik zadłużenia gminy w stosunku do dochodów na koniec 2019 roku wynosił 29,50% (na koniec 2018 roku było to 27,59%).

Stan środków na rachunku bankowym na koniec 2019 roku:

- rachunek główny budżetu 194 994,23zł.
- rachunki pomocnicze 177 170,98zł.

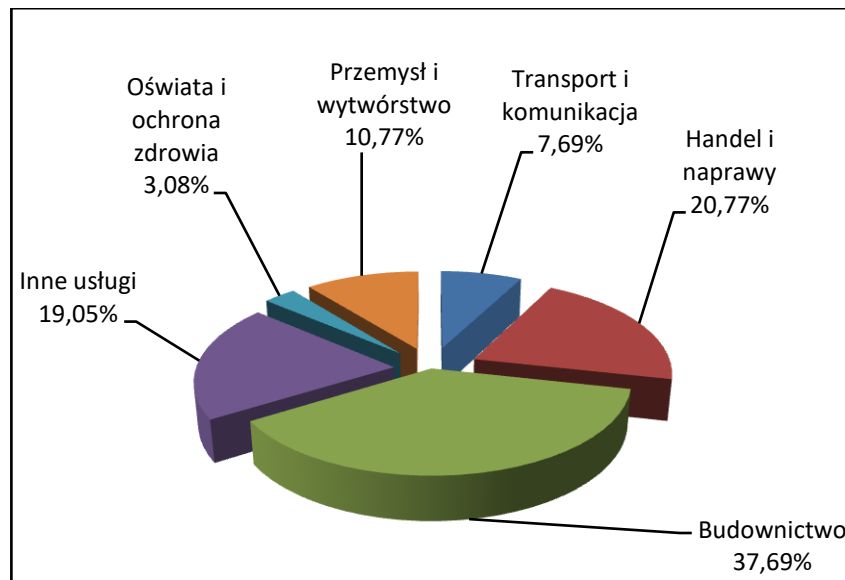
5. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

5.1. Podmioty gospodarcze

Według stanu na okres sporządzenia mniejszego raportu, tj. 20 kwietnia 2019 roku, na terenie Gminy Bobrowniki było zarejestrowanych 130 podmiotów gospodarczych (osoby fizyczne, prowadzące działalność gospodarczą). Na 1 tys. mieszkańców przypada 41,75 podmiotów gospodarczych. W 2019 roku liczba podmiotów gospodarczych wzrosła o 4, a nowych zarejestrowanych działalności gospodarczych było 20.

W 2019 roku głównym kierunkiem działalności gospodarczej w gminie było budownictwo - 49 jednostek oraz handel i naprawy 27 jednostek i inne usługi 26 jednostek. W formie graficznej struktura podmiotów gospodarczych przedstawia się następująco:

Wykres 5.1. Struktura podmiotów gospodarczych według branż

W szczegółowym ujęciu główne kierunki prowadzonej działalności przedstawiają się następująco w tabeli.

Tabela 5.2. Struktura podmiotów gospodarczych według branż (liczba)

Podmioty gospodarcze w rejestrze gminy w 2019 roku	
Podmioty gospodarcze razem:	130
Transport, komunikacja	10
Handel, handel detaliczny, naprawy	27
Budownictwo	49
Inne usługi	26
Oświata, ochrona zdrowia	4
Przemysł i wytwórstwo	14

Największym przedsiębiorstwem na terenie Gminy Bobrowniki jest firma mieszcząca się w miejscowości Winduga tj. Firma Produkcyjno - Handlowo - Usługowa „OPLAST – RECYKLING”, której głównym przedmiotem działalności jest produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych. Firma specjalizuje się w recyklingu materiałowym tworzyw sztucznych, produkcją i dystrybucją regranulatów i przemiałów tworzyw sztucznych, a w szczególności homopolimeru i kopolimeru polipropylenu (PP).

Najbardziej znaczące zakłady pracy w gminie przedstawiono w poniższym zestawieniu

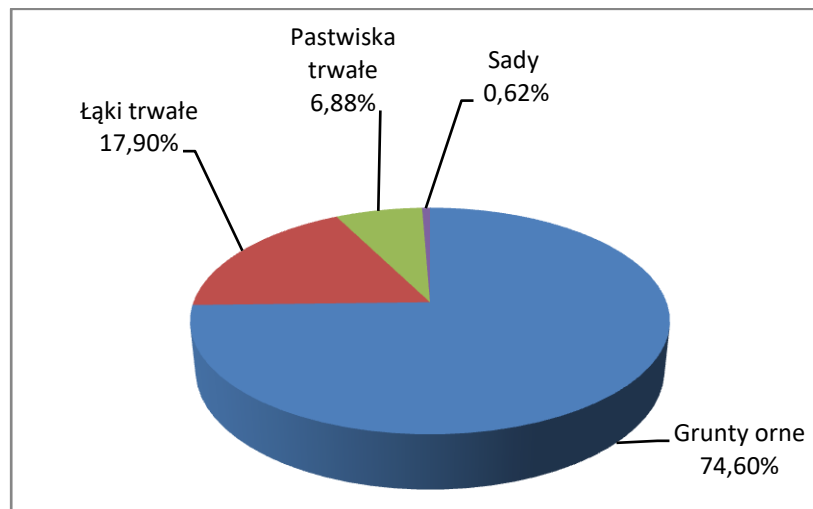
Tabela 5.3. Największe zakłady pracy na terenie gminy

Nazwa zakładu	Miejscowość	Przedmiot działalności
F.P.H.U. „OPLAST – RECYKLING”	Winduga	Produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych
P.P.H.U. „Fol-Max”	Bobrowniki	Produkcja folii
„MELBUD”	Bobrowniki	Zakład budowlany
P. H. U. „MAG – MAR”	Bobrownickie Pole	Usługi leśne

5.2. Rolnictwo

Jak wspomniano we wstępnej części raportu, użytki rolne stanowią 35% powierzchni gminy. Ponad 70 % powierzchni gruntów zajmują gleby klas V i VI, co nie sprzyja osiągnięciu wysokiej wydajności w rolnictwie. Struktura użytków rolnych została zobrazowana na poniższym wykresie.

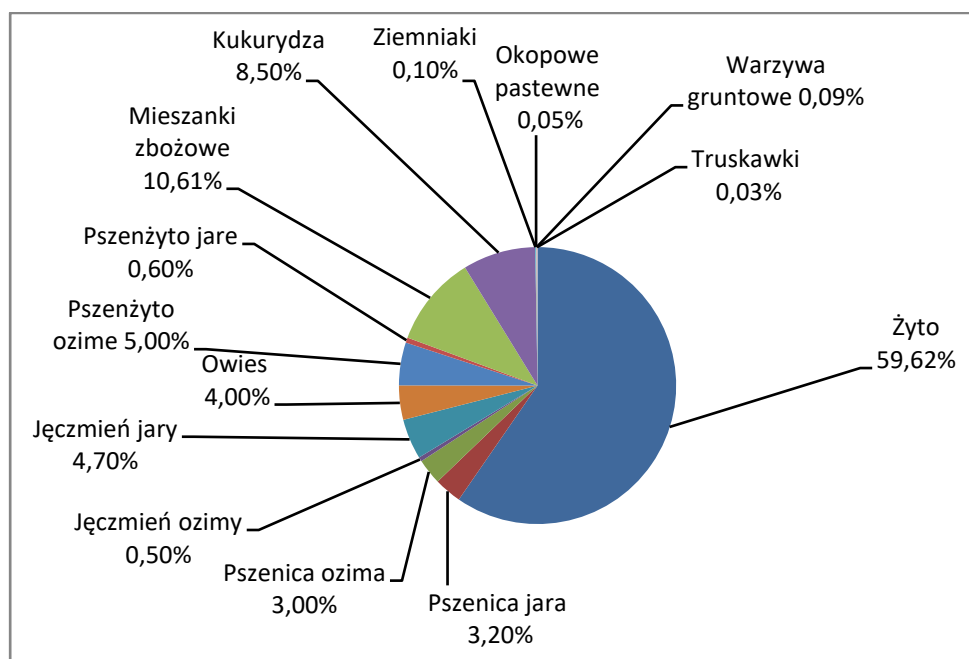
Wykres 5.4. Struktura użytków rolnych w gminie

Powyższe dane wskazują na to, że tereny rolnicze w gminie są w większości przeznaczone na grunty orne. Na uwagę zasługuje jednak stosunkowo wysoki odsetek łąk i pastwisk, co umożliwia rozwój hodowli bydła. Sady zajmują tylko 21 ha.

Strukturę upraw w gminie obrazuje kolejny wykres.

Wykres 5.5. Struktura upraw w gminie

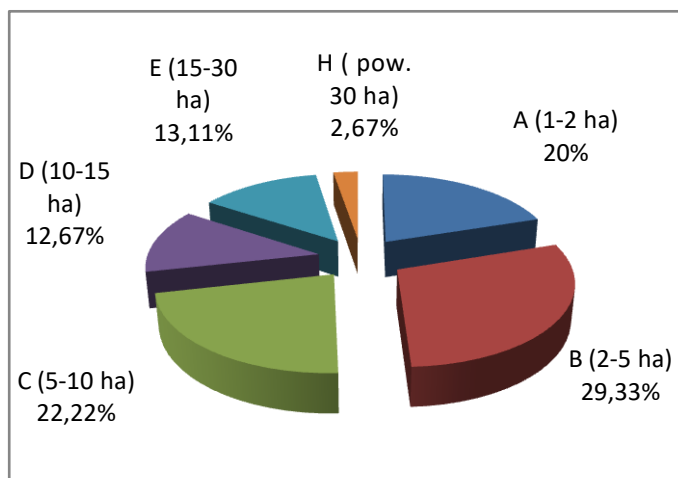
Udział gleb o poszczególnych klasach bonitacyjnych przesądza o strukturze upraw – żyto zajmuje 59,62 % powierzchni wszystkich upraw, mieszanki zbożowe – 10,61%, kukurydza – 8,50%, pszenica – 6,20 %, pszenżyto – 5,60%, a jęczmień – 5,20%.

W produkcji zwierzęcej dominuje chów trzody chlewnej oraz drobiu. Na terenie gminy działa największe w powiecie lipnowskim gospodarstwo rolne zajmujące się produkcją trzody chlewnej. Chlewnie są rozmieszczone w dwóch miejscowościach w Bobrownickim Polu oraz Rybitwach. W 2018 roku gospodarstwo posiadało na stanie około 350 loch a sprzedaż tuczników w omawianym okresie wynosiła 9.500 sztuk. Największe w gminie fermy drobiowe to: działająca na Rybitwach mieszcząca się w 12 kurnikach i posiadająca 180 tysięcy stanowisk oraz w Gnojnie z 4 kurnikami i 4.800 sztuk gęsi (nioski).

Na terenie gminy nie działa żadna lecznica dla zwierząt, aby skorzystać z usług weterynaryjnych należy udać się do ościennych gmin.

Najważniejsze dane na temat wielkości gospodarstw rolnych w gminie zostały przedstawione na kolejnym wykresie.

Wykres 5.6. Liczba gospodarstw rolnych według powierzchni

Powyższe informacje wskazują na to, że gospodarstwa małe – o powierzchni poniżej 5 ha, stanowią aż 50% liczby wszystkich gospodarstw na terenie gminy, których w sumie na koniec 2018 roku było 222. Można przypuszczać, że te małe gospodarstwa w znacznej części nie stanowią głównego źródła utrzymania ich właścicieli. Zaledwie 3 % gospodarstw posiada więcej niż 30 ha i właśnie takie duże gospodarstwa sprzyjają towarowości prowadzonej działalności.

6. MIENIE KOMUNALNE

Podstawowe informacje na temat mienia komunalnego gminy zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 6.1. Dane na temat mienia komunalnego gminy

Opis mienia według grup rodzajowych	2017	2018	2019
	Łączna ilość		
I. Grunty komunalne w ha:	134,23	132,88	164,47
1. Grunty orne	13,94	12,56	12,56
2. Drogi	105,6	105,6	134,30
3. Lasy	0,9	0,9	3,79
4. Place i tereny zielone	2,86	2,86	2,86
6. Tereny rekreacyjne	2,66	2,69	2,69
7. Inne tereny zabudowane	4,5	4,5	4,5
8. Inne	3,77	3,77	3,77
II. Obiekty komunalne ogółem: liczba	11	11	11
1. Budynki mieszkalne	3	2	2
2. Budynki niemieszkalne, budowle	0	0	0
3. Obiekty szkolne	2	2	2
4. Obiekty przedszkolne	1	1	1
5. Gminne biblioteki	1	1	1
6. Ośrodki kultury i świetlice	1	1	1
7. Ośrodki sportu i rekreacji	3	4	4

Majątek komunalny	2017	2018	2019
Grunty użytkowe powierzchnia m ²	94	94	94
Środki uzyskane z wynajmu gruntów	7 071,17	8 937,72	9537,15
Koszt utrzymania mieszkań komunalnych ogółem	0	0	0
Środki uzyskane z wynajmu mieszkań komunalnych	7 934,21	10 131,33	3850,47
Remonty mieszkania komunalne	0	0	0
Sprzedaż mieszkań komunalnych szt.	0	2	1
Sprzedaż gruntów komunalnych szt.	1	1	0
Sprzedaż gruntów komunalnych ha	1,38	0,28	0
Środki uzyskane ze sprzedaży gruntów komunalnych i nieruchomości	18 764,32	72 745,84	0

Z powyższego zestawienia wynika, że łączna powierzchnia gruntów komunalnych pozostaje na mniej więcej tym samym poziomie.

7. WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

7.1. Sytuacja mieszkaniowa

Najważniejsze dane dotyczące sytuacji mieszkaniowej w gminie zestawiono poniżej.

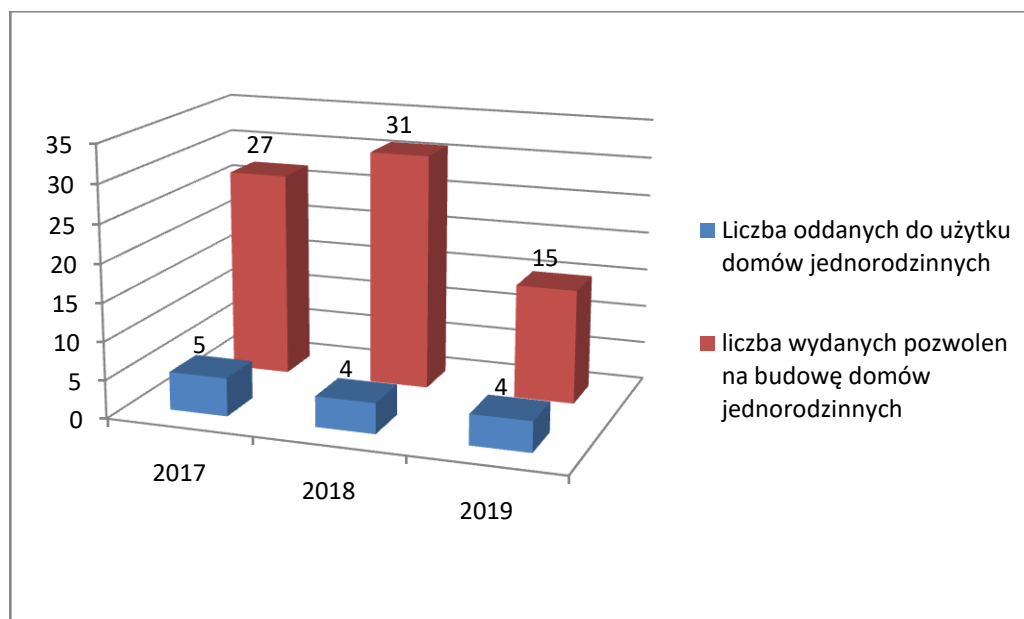
Tabela 7.1. Sytuacja mieszkaniowa w gminie

Mieszkalnictwo	2017	2018	2019
Liczba budynków mieszkalnych ogółem, w tym:	899	903	926
– budynki mieszkalne komunalne	3	2	2
– budynki mieszkalne prywatne	896	901	924
Mieszkania komunalne liczba	5	3	3
Mieszkania socjalne liczba	-	-	-
Liczba wydanych pozwoleń na budowę domów jednorodzinnych	27	31	15
Liczba oddanych do użytku domów jednorodzinnych	5	4	4
Czynsz za mieszkania komunalne (netto za 1m ²)	1,76	1,76	1,76

Z informacji podanych w tabeli wynika, że:

- Gmina praktycznie nie inwestuje w mieszkania komunalne.
- Liczba oddawanych do użytku mieszkań pozostaje na bardzo niskim poziomie, co świadczy o długim procesie budowy i o dużym zastoju w tej sferze.
- Gmina nie dysponuje mieszkaniami socjalnymi.

Wykres 7.2. Liczba wydanych pozwoleń na budowę oraz oddanych domów

7.2. Wodociągi

Sytuacja w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę przedstawia się korzystnie. Do sieci wodociągowej podłączonych jest około 99,8% gospodarstw domowych. Istnieją 2 wodociągi grupowe, z których korzysta 17 wsi. Nie korzysta z wodociągu 1 rodzina z uwagi na niewyrażenie zgody na podłączenie się do sieci wodociągowej, ma własne źródło ujęcia wody. Długość sieci wodociągowej wynosi 84,40 km, natomiast liczba przyłączy wodociągowych - 771.

Stacje uzdatniania wody (hydrofornie) znajdują się w:

- Bobrownikach – 600 m³/d
- Bobrownickie Pole – 380m³/d.

W roku 2016 opłaty za wodę wzrosły z 2,35 zł na 2,60 za 1m³. W 2019 roku pobór wody z ujęcia w Bobrownikach wyniósł 138 335 m³, a na Bobrownickim Polu – 64 605 m³. Łącznie pobór wody wyniósł 202 940 m³, natomiast sprzedaż – 112 260m³. Straty w sieci wynoszą 55,3% i są one spowodowane zużyciem technologicznym oraz poborem wody na potrzeby straży pożarnych i jednostek organizacyjnych gminy a także ubytkami wywołanymi przez awarie.

Zaległości z tytułu opłat za wodę wynosiły na koniec 2019 roku 13,1 tys. zł.

7.3. Kanalizacja

Kanalizację sanitarną posiada tylko część miejscowości Bobrowniki tj. ulice: Wyzwolenia, Wiślana, Nieszawska, Basztowa, Rycerska, Władysława Łokietka, Władysława Jagiełły, Książąt Mazowieckich, Grunwaldzka, Senatorska, Plac Wolności, Kościelna. Oczyszczalnia ścieków może przyjąć 200 m³ nieczystości na dobę. Do oczyszczalni dopływają ścieki z kanalizacji sanitarnej Gminy Bobrowniki, a także dowożone są beczkownikami ścieki z szamb z terenu gminy. Ilość ścieków oczyszczanych kształtuje się na poziomie około 15,8 tys. m³/rok. Obecnie Bobrowniki posiada ponad 4,5 km sieci kanalizacyjnej, która jest rozbudowywana.

Gospodarstwa domowe, które nie mają dostępu do kanalizacji sanitarnej, korzystają z usług Urzędu Gminy oraz firmy posiadającej zezwolenie Wójta Gminy Bobrowniki na usuwanie odpadów komunalnych z terenu gminy.

7.4. Gospodarka odpadami stałymi

Systemem gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Bobrowniki objęte są nieruchomości zamieszkałe. Na dzień 31 grudnia 2019 r. było to 849 nieruchomości – w tym 733 deklarujące segregację odpadów, 116 deklarujące odpady zmieszane. Opłata za gospodarowanie odpadami naliczana jest od liczby osób zamieszkałych na terenie nieruchomości. W 2019 roku miesięczna opłata za odpady segregowane wynosiła: dla od 1 do 4 osób zamieszkałych na nieruchomości 10 zł za osobę, a powyżej 4 osoby 7 zł od osoby. W przypadku nie segregowania odpadów stawka wynosiła 17 zł za osobę. Nieruchomości niezamieszkałe zgodnie z zapisem ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zobowiązane są do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, wpisanego do rejestru działalności regulowanej. Pobierana opłata przeznaczona jest na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (w skład tej opłaty wchodzi odbiór, transport, utylizacja

odpadów oraz utrzymanie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów w Bobrownikach, koszty administracyjne).

Usługi w zakresie gospodarki odpadami stałymi świadczy firma wyłoniona w drodze przetargu nieograniczonego (zgodnie wymogami ustawy Prawo zamówień publicznych z dnia 29 stycznia 2004r.) - Usługi Komunalno-Transportowe „NIDES” ul. Włocławska 51, 87-617 Bobrowniki. Dla poszczególnych miejscowości został ustalony z wykonawcą usługi harmonogram wywozu odpadów komunalnych. Harmonogram przewiduje odbiór odpadów selektywnie zebranych jeden raz w miesiącu, odpadów zmieszanych i biodegradowalnych dwa razy w miesiącu, popiół odbierany jest w okresie od 1 października do 30 kwietnia dwa razy w miesiącu, a w okresie od 1 maja do 30 września co osiem tygodni. Firma dobierająca odpady zobowiązana jest do ich zagospodarowania (odbiór, transport, poddanie odzyskowi lub unieszkodliwianiu) zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami, tj. Region 3 Lipnowsko-Rypiński. Gmina natomiast zobowiązana jest zapewnić osiągnięcie odpowiednich poziomów odzysku odpadów segregowanych oraz ograniczenie masy składowanych odpadów biodegradowalnych. Poziomy wykazywane są w corocznych sprawozdaniach przedkładanych Marszałkowi Województwa i Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska.

Na terenie Gminy Bobrowniki obowiązuje podjęty uchwałą Rady Gminy Bobrowniki Nr III/15/2018 z dnia 17 grudnia 2018r. oraz uchwałą nr V/27 2019 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 29 stycznia 2019 roku zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Bobrowniki - Regulamin utrzymania czystości i porządku, który określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy. Według zapisów zawartych w regulaminie właściciele nieruchomości zobowiązani są do wyposażenia swoich posesji w urządzenia służące do gromadzenia odpadów komunalnych (pojemniki na odpady zmieszane i popiół) oraz utrzymania tych urządzeń w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym. Worki do selektywnego zbierania odpadów komunalnych zapewnia firma wywożąca odpady.

W 2018r. został utworzony Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), usytuowany w miejscowości Bobrowniki. PSZOK powstał w ramach projektu grantowego nr RPKP.04.02.00-04-0001/16 pn. „Wsparcie rozwoju Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2016-2018” dofinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa 4. Region przyjazny środowisku Działanie 4.2 Gospodarka odpadami. Głównym celem budowy PSZOK-a są: zmniejszenie ilości składowanych odpadów komunalnych, ograniczenie powstawania tzw. dzikich wysypisk śmieci, wyeliminowanie frakcji odpadów zmieszanych, upowszechnienie rozwiązań w zakresie selektywnego zbierania odpadów, poprawa wydajności i efektywności gospodarki odpadami na terenie Gminy Bobrowniki, możliwość uzyskania i wykorzystania właściwości materiałowych i energetycznych pozyskanych odpadów, prowadzenie wspólnych działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, zwiększenie dostępności do niezbędnej infrastruktury technicznej dla mieszkańców gminy, przyspieszenie realizacji celów tzw. ramowej dyrektywy o odpadach w zakresie zwiększenia poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów, poprawa jakości środowiska, wzrost walorów estetycznych terenu objętego projektem, poprawa jakości życia mieszkańców. Dzięki realizacji projektu mieszkańcy mają zapewnione odpowiednie warunki do oddawania posegregowanych odpadów komunalnych.

W latach 2013-2015 Gmina Bobrowniki wspólnie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu oraz innymi samorządami lokalnymi z terenu województwa przygotowała kompleksowy projekt pn. „Rekultywacja składowisk odpadów w województwie

kujawsko-pomorskim na cele przyrodnicze”. W ramach Projektu Gmina Bobrowniki przeprowadziła rekultywację gminnego składowiska odpadów w miejscowości Polichnowo o powierzchni 1,05ha. Realizacja przedsięwzięcia była możliwa dzięki wsparciu pozyskanemu przez Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013. Głównym celem Projektu było przywrócenie wartości przyrodniczych terenom po zamkniętych składowiskach odpadów między innymi poprzez właściwe ukształtowanie terenu, odtworzenie gleby, uregulowanie właściwych stosunków wodnych oraz wprowadzenie roślinności. Zrekultywowane tereny zostały udostępnione mieszkańcom w formie ścieżek edukacyjnych. Infrastruktura powstała w tych miejscach umożliwi prowadzenie działań edukacyjnych z zakresie ekologii, ochrony środowiska oraz racjonalnego gospodarowania odpadami. Realizację przedsięwzięcia koordynował Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Kosztorysowa wartość realizacji zadania przez Gminę Bobrowniki wynosi 1 196 104,95zł. Dofinansowanie z Funduszu Spójności to 85% wydatków kwalifikowanych, w kwocie nie większej niż 1 016 689,21 zł . Pozostałe środki to wkład własny Gminy Bobrowniki oraz dotacja Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

7.5. Energetyka

Istniejący na terenie gminy układ elektroenergetyczny jest wystarczający, lecz dla polepszenia warunków zasilania potrzebna będzie modernizacja istniejących stacji transformatorowych oraz budowa nowych stacji.

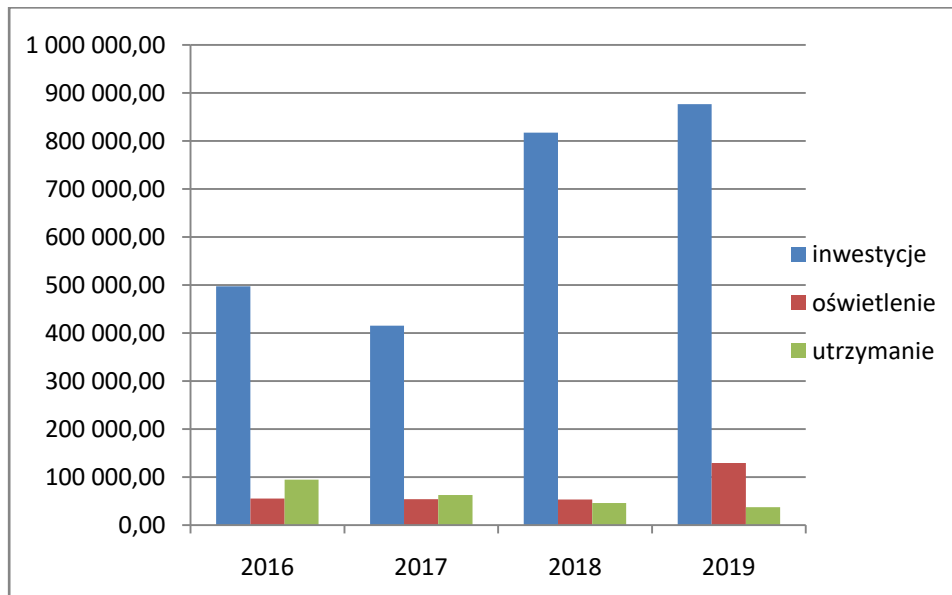
7.6. Drogownictwo i komunikacja

Drogi

Sieć drogowa o nawierzchni ulepszonej i dobrych parametrach daje szansę szybkiego i bezpośredniego dotarcia do każdej miejscowości, a zatem zwiększa atrakcyjność gospodarczą gminy, a także pozwala na rozwój szerokiej gamy usług dla osób, przemieszczających się przez teren gminy.

W układzie drogowym gminy funkcjonuje 2-stopniowa hierarchia dróg: drogi powiatowe i gminne. W granicach Gminy Bobrowniki znajduje się 39,8 km dróg powiatowych oraz 94,5 km dróg gminnych. Drogi powiatowe są utwardzone w 97%, natomiast spośród dróg gminnych tylko 15,3% (14,5 km) stanowią drogi, posiadające nawierzchnię asfaltową.

Skala nakładów na utrzymanie oraz inwestycje drogowe w poszczególnych latach była różna i zależała od aktualnych możliwości finansowych gminy. W ostatnich latach obserwuje się znaczną przewagę nakładów na inwestycje. W roku 2019 na utrzymanie, oświetlenie i inwestycje drogowe wydatkowano z budżetu gminy łącznie 1 161 905,36 zł.

Wykres 7.3. Wydatki na drogi lokalne z budżetu Gminy Bobrowniki

Transport autobusowy

Komunikacja autobusowa na terenie gminy jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Transport ten jest realizowany przez PKS (połączenia do Włocławka przez poszczególne miejscowości: Bobrowniki, Polichnowo, Rachcin, Nowy Witoszyn, Włocławek) oraz Powiatowy Zakład Transportu Publicznego Lipno (połączenia do Lipna). W ostatnich kilku latach coraz większym problemem staje się zmniejszanie przez przewoźników liczby połączeń, co bardzo utrudnia poruszanie się przede wszystkim po terenie gminy, zwłaszcza po godzinach szczytu oraz w weekendy i święta.

7.7. Usługi dla ludności

Sieć usług podstawowych w gminie jest wystarczająca. Na terenie Gminy Bobrowniki znajduje się 1 placówka pocztowa – w Bobrownikach. W gminie działa 14 sklepów.

Jedyną instytucją finansową jest Punkt Kasowy Banku Spółdzielczego w Lipnie, znajdujący się przy ul. Plac Wolności w Bobrownikach, który świadczy szeroki zakres usług bankowych.

8. POMOC SPOŁECZNA I BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW GMINY

8.1. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej, ośrodki pomocy społecznej zatrudniają pracowników socjalnych jako realizatorów pomocy społecznej.

Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobrownikach znajduje się przy Urzędzie Gminy w Bobrownikach przy ul. Nieszawskiej 10 i obejmuje swoim działaniem teren całej gminy. Pracę wykonuje 8 pracowników: kierownik, 3 pracowników socjalnych, 1 asystent rodziny, 1 pracownik zajmujący się świadczeniem wychowawczym i dobrym startem, 1 aspirant pracy socjalnej, 1 księgowa GOPS zatrudniona na $\frac{3}{4}$ etatu.

Pomoc społeczna udzielana jest na wniosek osoby zainteresowanej oraz z urzędu, a informacje o osobach wymagających pomocy uzyskiwane są z różnych źródeł, na przykład od radnych, szkół, policji, kuratorów, pielęgniarek środowiskowych i z innych instytucji. Na podstawie zgłoszenia, wniosku lub podania pracownicy socjalni przeprowadzają wywiad środowiskowy w terenie, a następnie, po zebraniu niezbędnych dokumentów, określone są przyczyny i problemy dominujące oraz wnioskuje się o udzielenie pomocy w zależności od indywidualnej sprawy.

Pełne zestawienie środowisk objętych pomocą według powodów zawiera poniższa tabela.

Tabela 8.1. Liczba środowisk objętych pomocą społeczną (według powodów) w 2019 roku

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	170	404
Sieroctwo	-	-
Bezdomność	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	9	50
Bezrobocie	190	489
Niepełnosprawność	35	56
Długotrwała choroba	20	52
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym:	33	107
- rodziny niepełne	15	38
- rodziny wielodzietne	9	48
Alkoholizm	1	1
Narkomania	-	-
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	-	-
Zdarzenie losowe	0	0

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w gminie jest zmienna. Zjawisko to jest związane przede wszystkim z porą roku i liczbą osób, które otrzymują skierowania z Urzędu Pracy na staże, prace interwencyjne, roboty publiczne i prace społecznie użyteczne. Bezrobocie w Gminie przyczynia się do zubożenia materialnego i powoduje na poziomie rodziny takie negatywne skutki, jak: dezintegracja rodzin, zwiększenie ryzyka zaistnienia patologii życia rodzinnego, brak wiary we własne siły, obniża samoocenę i wyzwała tzw. syndrom „wyuczonej bezradności”.

Poziom wydatków z budżetu gminy na pomoc społeczną w ostatnich 3 latach (2016-2018) wzrasta. W roku 2017 wydatki na ośrodek pomocy w Bobrownikach wyniosły 5 256 711,37 zł, a w roku 2018 wydatki wyniosły 5 317 498,12 zł w roku 2019 wyniosły 5 583 764,60 zł. W tym samym czasie odpowiednio wzrósł udział wydatków na zadania własne.

Tabela 8.2. Świadczenia pomocy społecznej w ramach zadań własnych gminy w 2019 roku

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Liczba świadczeń	Koszty (w zł)
1	Zasiłek stały	32	321	178 052,00 zł
2	Posiłki dla uczniów w szkołach	121	17636	108 826,00 zł (środki własne 21 788,00 zł i zlecone 87 038,00 zł)
3	Zasiłek okresowy	170	1 147	529 392,00 zł
4	Stypendia i zasiłki szkolne	101	895	90 392,00 zł (środki własne 9 039,20 zł i zadania zlecone 81 352,80 zł)
5	Zasiłek celowy na żywność	112	212	32 000 zł (środki własne 6 400,00 zł i dotacja 25 600,00 zł)
6	Inne zasiłki celowe i w naturze	25	-	5 227 (środki własne)
7	Zasiłki celowe specjalne	2	2	1022 zł
8	Składki na ubezpieczenie zdrowotne od zasiłku stałego	32	291	16 149,24 zł
9	Praca socjalna	678	x	x
	Razem	x	x	906 658,13 zł

Dane dotyczące udzielonych świadczeń w ramach zadań zleconych gminie zostały zamieszczone w poniższej tabeli.

Tabela 8.3. Świadczenia pomocy społecznej w ramach zadań zleconych gminie w 2019 roku

L. p.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Liczba świadczeń	Koszty (w zł)
1	Składki na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń rodzinnych	13	156	12 153,60
2	Specjalistycznie Usługi Opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	12	2604	156 231,00
3	Świadczenia wychowawcze	536	5191	2 596 291,30
4	Dobry start	378	378	113 400,00
5	Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny i składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	222	3 168	1 254 315,80
	Razem	x	x	4 132 391,70

Z powyższego zestawienia wynika, że zdecydowana większość funduszy w ramach zadań zleconych, została przeznaczona na świadczenie wychowawcze tzw. 500+. Na drugim miejscu znalazły się świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny.

Przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bobrownikach działa Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii oraz Zespół Interdyscyplinarny. Ponadto funkcjonuje Punkt Konsultacyjny dla osób z problemami.

Na lata 2014 – 2020 przy współpracy GOPS z Caritas we Włocławku został uruchomiony Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020, który jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym. W ramach Podprogramu 2015 w roku 2015 pomoc żywnościowa została udzielona 500 osobom. W zakresie Podprogramu 2017 z pomocy skorzystało rocznie 1.000 osób. Wydano osobom potrzebującym 3.000 paczek żywnościowych tj. ponad 51 ton żywności; 96 osób korzystających z pomocy żywnościowej uczestniczyło w 6 warsztatach edukacyjnych. W roku 2019 wydano 1000 paczek.

Skuteczna realizacja zadań GOPS nie jest możliwa bez współdziałania z władzami samorządowymi, kuratorami sądowymi, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, KRUS-em, służbą zdrowia, Domami Pomocy Społecznej, Schroniskiem dla bezdomnych „Caritas”, szkołami, parafiami, sołtysami i innymi jednostkami oraz osobami prywatnymi, zainteresowanymi losem osób będących w trudnej sytuacji. Współpraca ta pozwala na zintegrowanie działań pomocowych na terenie gminy oraz przyczynia się do uzyskania ciekawych rozwiązań problemów społecznych.

8.2. Policja

Gmina Bobrowniki stanowi Rejon nr 4 Rewiru Dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Lipnie. Rejon ten obsługuje jeden dzielnicowy, który pełni dyżury w Urzędzie Gminy Bobrowniki. W roku 2018 na terenie Gminy Bobrowniki popełniono 48 przestępstw w tym 14 przeciwko mieniu a 2 przeciwko zdrowiu i życiu. Ilość przestępstw na 1000 mieszkańców wynosi 15,30 i jest niższa od województwa kujawsko – pomorskiego, w którym wskaźnik ten wynosi 21,00.

8.3. Ochotnicza Straż Pożarna Gminy Bobrowniki

Najstarsze stowarzyszenie w Gminie Bobrowniki - Ochotnicza Straż Pożarna w Bobrownikach - zostało utworzone w 1912 r. Wyrasta ono z wielowiekowej tradycji ochrony Bobrownik przed pożarami. Do dziś nieprzerwanie działa na rzecz ochrony życia, zdrowia i mienia. Wśród członków Ochotniczej Straży Pożarnej od początku istnienia są członkowie orkiestry. Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej w Bobrownikach liczy 30 osób, grających pod kierunkiem kapelmistrza. W składzie orkiestry znajduje się 2 dziewczyny w wieku do 17 lat. Orkiestra bierze udział w uroczystościach gminnych z okazji świąt państwowych, festynów i innych imprez okolicznościowych. Zapraszana jest również do sąsiednich jednostek OSP w powiecie oraz na przeglądy orkiestr.

Obecnie na terenie Gminy działają 2 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych. Jedna w Bobrownikach, druga w Rachcinie, która funkcjonuje tam od 1932 roku. Jednostka z Bobrownik należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego i składa się z 168 członków, w tym 4 honorowych, 8 wspierających i 70 kobiet. OSP Bobrowniki w swym gronie ma 2 Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze, zrzeszające po 10 dziewcząt i 10 chłopców. Jednostka OSP Rachcin liczy 30 członków, w tym 5 kobiet. Obie jednostki OSP dysponują własną bazą lokalową w postaci remiz strażackich. Na wyposażeniu jednostek są obecnie 2 samochody bojowe, 1 terenowy i jeden samochód lekki. Taki poziom działania i wyposażenia nie byłby możliwy bez przychylności Rady Gminy i Zarządu, które corocznie w budżecie Gminy na działalność Ochotniczych Straży Pożarnych przeznaczają określoną pulę pieniędzy. OSP zarówno Bobrowniki, jak i Rachcin prowadzi również działania prewencyjne – pokazy dla dzieci i młodzieży (ćwiczenie na wypadek pożaru w szkole, pokaz udzielania pierwszej pomocy, pogadanki). Każdego roku straż bierze udział w ćwiczeniach gminnych i powiatowych. W 2019 roku OSP Bobrowniki brała udział 76 razy w akcjach, w tym 53 razy przy pożarach (1 pożar poza terenem Gminy Bobrowniki), pozostałe to zagrożenia miejscowe i poszukiwania osób zaginionych. OSP Rachcin uczestniczyła w akcjach 10 razy z czego 2 razy do miejscowych zagrożeń, 3 razy do pożarów i 5 razy do poszukiwania osób zaginionych. OSP Bobrowniki brała udział w szkoleniach organizowanych przez Komendę Powiatową w Lipnie 4 razy, ponadto 12 razy szkolenia organizowane były przez Komendanta Gminnego, 6 razy pogadanki z młodzieżą oraz 3 razy z mieszkańcami. OSP Rachcin brała udział w szkoleniach organizowanych przez Komendę Powiatową w Lipnie 2 razy, 5 razy uczestniczyli w ćwiczeniach organizowanych przez Komendanta Gminnego, zorganizowali w ciągu ostatniego roku 5 pogadanek z dziećmi i młodzieżą. Na terenie gminy znajduje się 2 sale należące do OSP, które są udostępniane na różnego rodzaju imprezy. W remizach udostępniane są również pomieszczenia dla organizacji społecznych.

9. SŁUŻBA ZDROWIA

Mieszkańcy Gminy Bobrowniki mają zapewnioną podstawową opiekę medyczną, natomiast dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej wciąż pozostaje niewystarczający.

Podstawową infrastrukturą zdrowotną na terenie Gminy Bobrowniki jest Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Medico Plus w Bobrownikach przy współpracy z Niepublicznym Zakładem Pielęgnacyjno Opiekuńczym, w tym gabinet stomatologiczny oraz poradnia ginekologiczno – położnicza.

W razie nagłych zachorowań można zgłaszać się do Nocnej i Świątecznej Opieki Zdrowotnej we Włocławku przy ul. Lunewil oraz w Lipnie przy ul. Dębowej.

Na terenie gminy funkcjonuje jeden punkt apteczny mieszczący się przy ulicy Plac Wolności w Bobrownikach.

W Szkole Podstawowej im. Karola Wojtyły w Bobrownikach od 2018 roku istnieje gabinet profilaktyki zdrowotnej.

Informacje dotyczące personelu udzielającego świadczeń w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia oddział w Bydgoszczy, zostały zamieszczone w poniższej tabeli.

Tabela 9.1. Wykaz personelu medycznego udzielającego świadczeń w ramach kontraktu z NFZ (w 2020 r.)

Wyszczególnienie	stan
1. Lekarze medycyny ogółem zatrudnieni w placówkach świadczących usługi POZ w tym:	6
a) lekarze ze specjalnością lekarza rodzinnego	1
b) ze specjalnością pediatrii	2
c) ze specjalnością interny	1
d) specjaliści II stopnia	2
2. Lekarze innych specjalizacji ogółem zatrudnieni na terenie gminy w tym:	1
a) ginekologdy	1
3. Pielęgniarki i położne środowiskowe zatrudnione na terenie gminy w placówkach POZ na podstawie kontraktu z NFZ	2
4. Pielęgniarki szkolne	1
5. Stomatolodzy	1

Bołączką prawie każdej polskiej gminy jest brak środków na profilaktykę zdrowotną, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży i Gmina Bobrowniki nie jest w tym przypadku wyjątkiem.

Zaangażowanie władz lokalnych, organizacji pozarządowych, służb medycznych, instytucji oświatowych, środków masowego przekazu, a przede wszystkim współdziałanie i współuczestnictwo społeczności lokalnej w to przedsięwzięcie powinno wydatnie przyczynić się do poprawy stanu zdrowia mieszkańców Gminy Bobrowniki.

10. OŚWIATA, OPIEKA NAD DZIEĆMI DO 3 LAT, KULTURA I SPORT

10.1. Przedszkola

Przedszkole w Bobrownikach powstało najprawdopodobniej w latach 50-tych XX wieku, dokładny rok założenia przedszkola nie jest znany, nie zachowały się dokumenty założycielskie. Najstarszym dokumentem będącym w posiadaniu gminy jest statut Przedszkola Samorządowego w Bobrownikach z dnia 18.06.1998 r. Do dnia 31.08.2018 r. siedziba przedszkola mieściła się przy ulicy Włocławskiej 10 w Bobrownikach. Od 01.09.2018 r. na mocy Uchwały Nr XXXV/217/2018 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 28.06.2018 r. w sprawie przekształcenia Przedszkola Samorządowego w Bobrownikach poprzez przeniesienie jego siedziby, przedszkole mieści się przy ulicy Kościelnej 5 w Bobrownikach.

Przedszkole Samorządowe w Bobrownikach od 01.09.2019 r. jest przedszkolem wielooddziałowym, w którym uczy się 80 dzieci, mieszczących się w 4 oddziałach z podziałem na wiek: 6-latki (25 dzieci), 5-latki (19 dzieci), 4-latki (20 dzieci), 3-latki (16 dzieci). W przedszkolu zatrudnionych jest 7 nauczycieli, w tym 5 osób w pełnym wymiarze i 2 osoby w niepełnym wymiarze. Łączne zatrudnienie nauczycieli w przedszkolu w przeliczeniu na pełne etaty wynosi 5,38 etatu. Pracowników obsługi 4 etaty.

Przedszkole Samorządowe w Bobrownikach usytuowane jest w budynku po wygaszonym Gimnazjum w Bobrownikach im. Ziemi Dobrzyńskiej. Budynek pochodzi z lat dwudziestych XX wieku. Orientacyjny rok budowy części parterowej budynku określony został na rok 1909, natomiast część piętrowa i poddasze nadbudowane zostały w roku 1928 – dokumentacji brak. Dane te zostały ustalone w opracowanej ekspertyzie z lat 80-tych, dotyczącej nadbudowy budynku. Budynek pokryty dachem drewnianym dwuspadowym, krokwiowo-płatwiowym. Pokrycie dachu blacha powlekana, dachówka podobna. Powierzchnia zabudowy wynosi 351,00 m², powierzchnia użytkowa 578,00 m², kubatura budynku 4 142,00 m³.

W 2019 roku w okresie ferii letnich przeprowadzono drugą część inwestycji polegającej na modernizacji pomieszczeń po gimnazjum dla potrzeb przedszkola na kwotę 325 529,33 zł. W jej wyniku na potrzeby przedszkola przeznaczono cały budynek, gdzie w chwili obecnej dzieci mają zapewnione 4 przestrzenne sale dydaktyczne, jadalnię, szatnie, łazienki i przestronną salę konferencyjną. Przedszkole prowadzi własną kuchnię, która zapewnia całodzienne wyżywienie. Na wprost budynku mieści się ogrodzony parking, który służy rodzicom dzieci oraz pracownikom. Z tyłu budynku znajduje się ogrodzony teren zielony z przeznaczeniem na cele rekreacyjne, położony z dala od ruchliwej ulicy i gwarantujący swobodne i bezpieczne przebywanie dzieci na świeżym powietrzu.

Placówka jest wyposażona w mebelki dostosowane do wieku dzieci: krzeselka, stoliki, wykładzinę dywanową, pomoce dydaktyczne i zabawki, w tym pomoce do zajęć logopedycznych i biblioteczkę przedszkolną. Przedszkole dysponuje również komputerem przenośnym, telewizorem i kolorową kserokopiarką.

Czas pracy przedszkola wynosi 9 godzin dziennie. Jest ono czynne w godzinach 6.30-15.30. Przedszkole funkcjonuje przez cały rok szkolny za wyjątkiem przerw ustalonych przez organ prowadzący. Przerwa wakacyjna została ustalona przez organ prowadzący od 16 lipca do 31 sierpnia każdego roku. Czas pracy przedszkola wynosi w ciągu roku 10 i ½ miesiąca. Przerwa wakacyjna dla dzieci obejmuje okres od 1 lipca do 31 sierpnia każdego roku.

W przedszkolu organizowane są różnorodne uroczystości i imprezy z udziałem rodziców, władz samorządowych i lokalnej społeczności, na przykład: Dzień Matki i Dzień Ojca, Jasełka Bożonarodzeniowe itp.

Kadra pedagogiczna posiada odpowiednie przygotowanie do pracy w przedszkolu, systematycznie się doskonali na studiach podyplomowych, kursach, warsztatach w ramach Wewnątrzszkolnego Doskonalenia Zawodowego.

10.2. Niepubliczny Punkt Przedszkolny

Na terenie Gminy Bobrowniki funkcjonuje również inna forma wychowania przedszkolnego, jaką jest Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Małe Przedszkole” w Rachcinie, prowadzona przez Stowarzyszenie Rozwoju Sołectwa Rachcin. Punkt przedszkolny został wpisany do ewidencji szkół i placówek niepublicznych, prowadzonej przez Wójta Gminy Bobrowniki w dniu 25.09.2008 r., a rozpoczął działalność 01.10.2008 r. Aktualnie do punktu przedszkolnego w Rachcinie uczęszcza 32 dzieci w wieku od 3 do 5 lat.

10.3. Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne

Podstawowe informacje na temat szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego, którego prowadzenie jest zadaniem gminy, przedstawiono w tabeli.

Tabela 10.1. Podstawowe dane o szkołach w Gminie Bobrowniki za 2019 rok na podstawie SIO wg stanu na dzień 30.09.2018 r. i 30.09.2019 r.)

Szkoły	Szkoła Podstawowa	Gimnazjum
Średnia liczba uczniów ogółem w 2019 roku, w tym:	251,67	29
Średnia liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych	30,67	-
Średnia liczba nauczycieli w etatach przeliczeniowych (wraz z nauczycielami w oddziałach przedszkolnych)	28,74	8,38
Budżet szkoły: wydatki ogółem (wraz z oddziałami przedszkolnymi)	2 807 424,46	679 674,89
Liczba godz. zajęć rozszerzających ofertę szkoły i finansowanych z budżetu gminy (miesięcznie)	55	16
Średnia liczba oddziałów	13,5	2
Liczba pomieszczeń do nauczania, w tym:	17	3
Pracownie przedmiotowe	2	1
Sala gimnastyczna	1	0
Liczba książek w bibliotece	5 665	1 383
Koszt utrzymania 1 ucznia	11 155,18	23 437,07

Na początku roku szkolnego 2018/2019 w Szkole Podstawowej im. Karola Wojtyły w Bobrownikach uczyło się 268 uczniów w 15 oddziałach, w tym 46 dzieci w 3 oddziałach przedszkolnych a łączna liczba nauczycieli w etatach przeliczeniowych wynosiła 30,03. Z kolei w roku szkolnym 2019/2020 do Szkoły Podstawowej uczęszczało 220 uczniów w 12 oddziałach, a łączna liczba nauczycieli w etatach przeliczeniowych wynosiła 27,44 (stan na 30 września 2019 r.).

W Gimnazjum w Bobrownikach im. Ziemi Dobrzyńskiej na początku roku szkolnego 2018/2019 uczyło się 29 uczniów w 2 oddziałach a łączna liczba nauczycieli w etatach przeliczeniowych wynosiła 8,38.

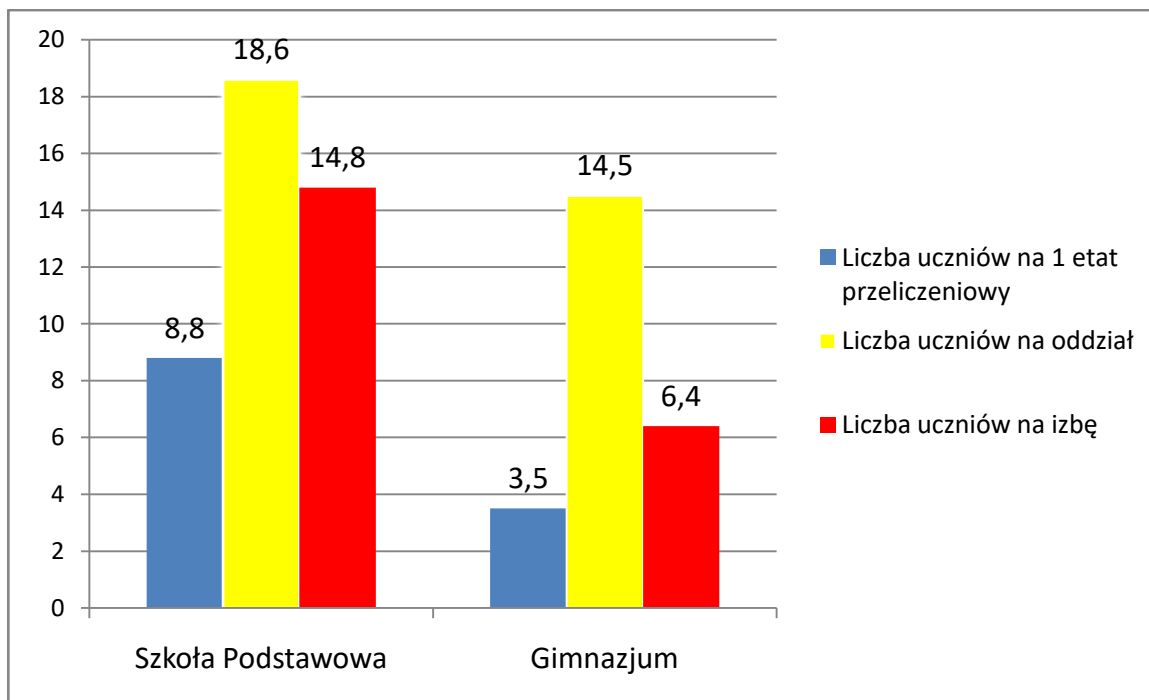
Gimnazjum w Bobrownikach im. Ziemi Dobrzyńskiej z siedzibą przy ulicy Kościelnej 5, 87-617 Bobrowniki zostało wygaszone z dniem 31 sierpnia 2019 roku. W tej sprawie podjęta została przez Radę Gminy Bobrowniki Uchwała Nr XI/57/2019 z dnia 9 września 2019 roku w sprawie stwierdzenia zakończenia działalności dotychczasowego Gimnazjum w Bobrownikach im. Ziemi Dobrzyńskiej.

W celu przedstawienia kosztów utrzymania jednego ucznia w 2019 roku w powyższej tabeli przyjęto średnioroczną liczbę uczniów, nauczycieli i oddziałów. Średni roczny koszt utrzymania 1 ucznia jest ściśle uzależniony od wielkości szkoły i wynosi 11,1 tys. zł w Szkole Podstawowej Bobrownikach (największa szkoła w gminie). Koszt utrzymania ucznia w gimnazjum wyniósł 23,4 tys. zł. Tak wysoki koszt utrzymania 1 ucznia jest związany z procesem wygaszenia gimnazjum, czyli malejącą liczbą uczniów przy wysokich kosztach stałych i konieczności wypłacenia odpraw dla zwalnianych nauczycieli.

Po wygaszeniu gimnazjum z dniem 31 sierpnia 2019 roku w Gminie Bobrowniki funkcjonuje tylko jedna szkoła.

Liczba uczniów na nauczyciela, jak i na oddział są korzystne z punktu widzenia warunków nauczania. W ujęciu graficznym dane te zostały przedstawione poniżej.

Wykres 10.2. Liczba uczniów na 1 etat przeliczeniowy, i 1 oddział i 1 izbę szkolną w szkole podstawowej i gimnazjum w 2019 roku

Warunki lokalowe szkół

Poniżej w syntetyczny sposób przedstawiono warunki lokalowe szkół, znajdujących się na terenie gminy:

1) Szkoła Podstawowa w Bobrownikach

Jest to jedyna szkoła podstawowa na terenie gminy, posiadająca 17 izb do nauczania. Szkoła funkcjonuje w budynku oddanym do użytku w 2005 roku. Budynek szkolny wybudowany został w technologii tradycyjnej i jest to budynek jednopiętrowy częściowo podpiwniczony z dachem o konstrukcji drewnianej, wielospadowej, pokryty blachodachówką. Budynek jest połączony łącznikiem z halą sportową z 2010 roku. Szkoła dysponuje piwnicą, w której urządzona jest szatnia dla uczniów i świetlica. Na parterze budynku znajdują się sale lekcyjne, pomieszczenia administracyjno-biurowe, świetlica i łazienki dla uczniów. Na piętrze mieszczą się sale lekcyjne, i łazienki. W łączniku mieści się jadalnia wraz z kuchnią, stanowiące punkt wydawania posiłków.

Na terenie przy szkole umiejscowiony jest kompleks boisk sportowych wraz z bieżnią oraz zagospodarowane tereny zielone i parking. W ostatnim czasie dobudowany został wiatrołap.

Szkoła dysponuje również multimedialną salą językową wyposażoną w 20 stanowisk i tablicę interaktywną. Pracownia komputerowa wyposażona jest w 11 komputerów przenośnych. Ponadto szkoła posiada jeszcze 12 komputerów przenośnych i 2 kserokopiarki. W 2019 roku szkoła wzbogaciła się o 24 notebooki Acer Spin oraz wózek - szafę na laptopy o łącznej wartości 59 200 zł. Sprzęt został zakupiony i przekazany nieodpłatnie szkole przez Gminę Bobrowniki w ramach projektu „Podniesienie kompetencji cyfrowych mieszkańców województw: kujawsko-pomorskiego i łódzkiego” ze środków Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020.

Warunki lokalowe szkoły podstawowej w zakresie wyposażenia ulegają również poprawie w wyniku realizacji przez Gminę Bobrowniki projektu „Kompetencje kluczowe przyszłością” z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 z Osi priorytetowej 10.00 Innowacyjna edukacja, Działanie 10.02. Kształcenie ogólne i zawodowe, Poddziałanie 10.02.02 Kształcenie ogólne. Budżet projektu wynosi 615 277,73 zł. W 2019 roku w związku z realizacją projektu zakupiono m.in. 6 tablic interaktywnych, 6 projektorów, 6 zestawów głośnikowych do tablic, drukarkę, urządzenie wielofunkcyjne, 5 radioodtworaczy, 3 laptopy na łączną kwotę 47 970 zł. Wyposażono szkołę w pomoce dydaktyczne na kwotę 119 410,44 zł.

2) Gimnazjum w Bobrownikach

Gimnazjum w Bobrownikach im. Ziemi Dobrzyńskiej funkcjonuje od 01.09.1999 r. Od września 2018 roku do 31 sierpnia 2019 roku zajmowało I piętro i poddasze budynku, który został opisany w punkcie dotyczącym przedszkola. Do najpilniejszych potrzeb remontowych budynku zaliczyć należy termomodernizację i wymianę stolarki okiennieo-drzwiowej.

Na terenie szkół zainstalowany jest monitoring wizyjny. Nie ma natomiast stołówek, funkcjonują punkty wydawania posiłków. W Szkole Podstawowej w 2018 roku został oddany do użytku gabinet profilaktyki zdrowotnej, w którym udzielane są świadczenia profilaktycznej opieki zdrowotnej przez higienistkę szkolną.

10.4. Klub Dziecięcy

W 2018 roku po raz pierwszy na terenie gminy Bobrowniki została powołana do życia forma opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 pod nazwą: Klub Dziecięcy „Bobrowiaczek” z siedzibą przy ulicy Włocławskiej 10 w Bobrownikach. Klub został utworzony na mocy Uchwały Nr XXXV/212/2018 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie utworzenia Klubu Dziecięcego „Bobrowiaczek”, dla którego organem prowadzącym jest Gmina Bobrowniki oraz nadania mu statutu. Klub rozpoczął swą działalność od 01.09.2018 r. i zorganizowany był początkowo na 10 miejsc. W dniu 16.07.2019 r. Rada Gminy Bobrowniki podjęła Uchwałę Nr IX/51/2019 zmieniającą uchwałę w sprawie utworzenia Klubu Dziecięcego „Bobrowiaczek”, dla którego organem prowadzącym jest Gmina Bobrowniki oraz nadania mu statutu, na podstawie której liczbę miejsc w Klubie zwiększono do 16.

W 2019 roku Gmina Bobrowniki kontynuowała realizację projektu „Godzimy życie zawodowe i rodzinne w Gminie Bobrowniki” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, z Osi priorytetowej 8, Działanie 8.4 i Poddziałanie 8.4.1. Na ten cel pozyskano kwotę 334 027,57 zł.

Ponadto w związku ze zwiększeniem liczby miejsc w klubie dziecięcym wykorzystano w 2019 roku dotację z Programu „Maluch+” w wysokości 17 672,72 zł.

10.5. Biblioteki

Na terenie gminy działa Gminna Biblioteka Publiczna w Bobrownikach. Mieści się w budynku A Urzędu Gminy w Bobrownikach i zajmuje powierzchnię 40 m². Stan księgozbioru wynosi około 10.282 woluminów. W bibliotece zarejestrowanych jest około 436 czytelników, z czego 220 aktywnie wypożyczających. Rocznie notuje się ok. 3 tys. wypożyczeń. Zatrudnione są tu 2 osoby: dyrektor na pełen etat i księgowia na ¼ etatu.

Biblioteka udostępnia „Katalog On-line”, za pomocą którego można sprawdzić dostępność książek i czytelnicy po zarejestrowaniu się na stronie mogą sprawdzić swoje wypożyczenia, rezerwować i zamawiać książki. Prowadzi także usługę "Książka na telefon", którą kieruje do osób starszych, niepełnosprawnych lub posiadających uzasadnione utrudnienie w dojeździe do lokalu biblioteki. Biblioteka od 2018 roku uczestniczy w projekcie dla trzylatków realizowany w ramach ogólnopolskiej kampanii „Mała książka-wielki człowiek” rozpoczął się we wrześniu 2018r. Akcja ma zachęcić rodziców do odwiedzania biblioteki i codziennego czytania z dzieckiem. Każdy trzylatek, który przyjdzie do biblioteki, otrzyma w prezencie Wyprawkę Czytelniczą, a w niej: książkę "Pierwsze wiersze dla..." oraz Kartę Małego Czytelnika. Za każdą wizytę w bibliotece zakończoną wypożyczeniem minimum jednej książki z księgozbioru dziecięcego Mały Czytelnik otrzyma naklejkę, a po zebraniu dziesięciu zostanie uhonorowany imiennym dyplomem. Biblioteka organizuje również różne okolicznościowe konkursy, wieczory baśni i wystawki książek. W 2019 roku biblioteka kontynuowała projekt „Mała książka - Wielki człowiek”, ale tym razem zapisywane są dzieci od 3 do 6 lat.

10.6. Pozostała działalność społeczna i kulturalna

Na terenie Gminy Bobrowniki działało na koniec 2019r. sześć Kół Kobiet w następujących sołectwach: Bobrowniki, Bógpomóż, Bobrownickie Pole, Polichnowo, Rachcin i Gnojno. Liczyły łącznie 90 członkiń. Aktywność społeczna Pań z Kół Kobiet przejawia się w przede wszystkim w kultywowaniu tradycji, rozwijaniu różnych form przedsiębiorczości wśród kobiet, organizacji imprez okolicznościowych, promocji Gminy Bobrowniki na zewnątrz.

10.7. Sport

Aktywność sportowa jest jednym z priorytetów działalności szkół, klubów sportowych i samorządu gminnego.

Uczniowie Szkoły Podstawowej im. Karola Wojtyły w Bobrownikach mają możliwość uczestnictwa w programie „Szkolny Klub Sportowy”. Jest to program Ministerstwa Sportu i Turystyki mający na celu umożliwienie podejmowania dodatkowej, pozalekcyjnej aktywności fizycznej realizowanej w formie zajęć sportowych i rekreacyjnych pod opieką nauczyciela prowadzącego zajęcia wychowania fizycznego w danej szkole.

Zajęcia są prowadzone dwa razy w tygodniu dla każdego uczestnika w 60-minutowych jednostkach ćwiczebnych w dwóch grupach.

Operatorem wojewódzkim programu jest Kujawsko-Pomorskie Stowarzyszenie Związków Sportowych w Bydgoszczy, które zatrudnia kadrę nauczycielską, ponosi koszty ubezpieczenia uczestników projektu. Udział Gminy Bobrowniki wynosi ok. 5% kosztów prowadzenia zajęć sportowych i udostępnienie bazy sportowej.

Kolejnym programem o charakterze sportowym realizowanym w Szkole Podstawowej, już kolejny rok, jest program Powszechnej Nauki Pływania Ministerstwa Sportu i Turystyki „Umiem pływać” adresowany jest do uczniów klas I-III szkoły podstawowej i zakłada systematyczny i powszechny udział dzieci w pozalekcyjnych zajęciach z nauki pływania.

W 2019 roku w zajęciach uczestniczyli uczniowie w 2 grupach liczących po 15 osób. Nauka pływania była prowadzona przez wykwalifikowanego instruktora na basenie w Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Lipnie w wymiarze 20 godzin lekcyjnych po 2 godziny w tygodniu dla każdej grupy. Zajęcia z nauki pływania są nieodpłatne dla uczestników.

Operatorem wojewódzkim programu jest Kujawsko-Pomorski Związek Pływacki w Toruniu działający na zlecenie Ministerstwa Sportu i Turystyki w Warszawie oraz Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu. Operator poniósł koszty wynajmu pływalni, obsługi instruktorskiej, opieki podczas transportu, ubezpieczenia uczestników projektu, gmina poniosła koszty transportu jako wkład własny w projekcie.

W 2019 r. Gmina Bobrowniki w punktacji ogólnej Mistrzostw Powiatu dzieci i młodzieży znajdowała się w strefie medalowej:

- I miejsce w piłce siatkowej chłopców starszych,
- II miejsce w piłce ręcznej chłopców młodszych,
- II miejsce w piłce ręcznej chłopców starszych,
- II miejsce w piłce ręcznej dziewcząt młodszych,
- III miejsce w piłce siatkowej dziewcząt młodszych,
- III miejsce w piłce nożnej chłopców.

Poza zajęciami realizowanymi w szkole uczniowie i osoby dorosłe na terenie gminy mogą korzystać z hali sportowej i boiska wielofunkcyjnego wraz z bieżnią przy Szkole Podstawowej ale także z boiska „Orlik” umiejscowionego przy ruinach zamku. Baza sportowa i rekreacyjna gminy została w ostatnim czasie uzupełniona o siłownię zewnętrzne. Orlik stał się centralnym elementem lokalnego krajobrazu, wokół którego koncentruje się życie społeczne. Stale poszerza się też wachlarz funkcji spełnianych przez te obiekty względem użytkowników, bowiem nie są to już funkcje sportowe, ale też wychowawcze. Dzięki zatrudnieniu na Orlikach wykwalifikowanych animatorów, organizujących zajęcia z dziećmi i młodzieżą oraz zapewniającym wsparcie wszystkim grupom społecznym i wiekowym korzystającym z boisk, obiekt ten jest wykorzystywany w maksymalnym stopniu. Ponadto obecność animatorów na obiektach stanowi gwarancję ich bezpiecznego funkcjonowania oraz właściwego wsparcia merytorycznego uczestników boisk w zakresie podejmowanej aktywności fizycznej. Animatorzy mają na celu rozpowszechnienie aktywności fizycznej wśród lokalnego społeczeństwa, oraz zapobieganie rozpowszechnianiu się patologii społecznych.

Dodatkowym elementem popularyzującym sport w gminie są systematycznie organizowane turnieje. Dwa razy w roku w okresie letnim podczas lokalnych świąt: Dni Bobrownik i Dożynek, na terenie rekreacyjnym przy Wiśle, organizowane są turnieje o Puchar Wójta Gminy w Piłce Nożnej i w Piłce Siatkowej.

Na terenie Gminy Bobrowniki działa LZS „Wiślanin”, który systematycznie uczestniczy w rozgrywkach związków sportowych w piłkę nożną. LZS posiada drużyny: seniorów i juniorów. Zespół seniorów występuje w A klasie piłki nożnej, natomiast drużyna juniorów w swoich

klasach rozgrywek. Drużyna seniorów zdobyła mistrzostwo ligi w sezonie 2017/2018, natomiast w sezonie 2018/2019 miejsce 4.

Nadrzędnym celem utrzymania drużyn piłkarskich, jaki przyświeca władzy samorządowej, jest zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży z terenu gminy. Systematycznie, dwa razy w roku w okresie letnim, na terenie przy ruinach zamku w Bobrownikach organizowane są imprezy plenerowe. Drużyna LZS „Wiślanin” bierze udział w turnieju o Puchar Wójta Gminy.

11. TURYSTYKA I ZABYTKI

Funkcja turystyczna danego obszaru uzależniona jest od jego zasobów przyrodniczo-krajobrazowych oraz zabytków kultury materialnej. Na terenie gminy lasy zajmują w gminie 52 % powierzchni oraz usytuowane w północnej części gminy Jezioro Brzeźno sprawia, iż gmina posiada warunki turystyczno - rekreacyjnych. Lasy zasobne w grzyby i zwierzynę, przebiegający przez gminę prawobrzeżny odcinek Wiślanej Trasy Rowerowej oraz przeprawa promowa sprawiają, iż gmina jest odwiedzana przez wielbiciele aktywnego spędzania czasu.

Obszar gminy jest bogaty w zabytki, przede wszystkim sakralne, a sama miejscowość Bobrowniki posiada historyczny rodowód. Poprawia się estetyka gminy, w co aktywnie włączają się szkoły, samorządy wiejskie, organizacje społeczne, a przede wszystkim mieszkańcy, upiększający swoje obejścia.

Najważniejszym obiektem zabytkowym w gminie są **ruiny zamku gotyckiego w Bobrownikach** z XIV wieku. Stąd zarządzali ziemią dobrzyńską władcy piastowscy, wójtowie krzyżaccy i starostowie grodowi króla polskiego. Tu zostały wydane akty lokacji miasta Rypin i Lipno. Wskutek najazdów szwedzkich popada w ruinę a jego użytkowania zaprzestano całkowicie po II rozbiórce Polski. W 1815 roku rząd Królestwa Polskiego zalegalizował rozbiórkę zamku. W latach 1976 – 1982 prowadzono prace pozwalające zabezpieczyć resztki zamku jako trwałą ruinę poprawiającą nadwiślański krajobraz, którą w 2017 roku przez zasiedzenie nabyła Gmina Bobrowniki.

Do ciekawszych obiektów zabytkowych na terenie gminy należą:

- **Kościół parafialny pw. św. Anny** w Bobrownikach - kościół murowany zbudowany w latach 1787-88, rozbudowany w latach 1994 – 1997. Wzniesiony z fundacji Kajetana Sierakowskiego, starosty bobrownickiego, posła na Sejm Wielki. Zabytkowe wyposażenie świątyni stanowią: neogotycki ołtarz z XIX w., barokowa chrzcielnica, barokowa kropielnica z XVIII w., dwie drewniane tablice inskrypcyjne o fundacji kościoła oraz budowniczym Janie Kalinowskim, kielichy z XVIII w., dwa dzwony z 1779 r. i 1782 r. Zabytkowy charakter posiadają też brama i murowane ogrodzenie, które pochodzą z czasów budowy kościoła.
- **Cmentarz parafialny rzymsko – katolicki** w Bobrownikach posiada zabytkowe nagrobki z XIX w. i początku XX w, w tym grób pisarza solnego I. Polkowskiego (zm. 1854 r.), grób Saleckiego (zm. 1896 r.), rodziny Durniat (1904 r.), ks. Konstantego Krzeczewskiego, proboszcza parafii Bobrowniki (zm. 1914 r.). Cmentarz położony jest w odległości ok. 600 m. od kościoła parafialnego.
- **Cmentarz ewangelicki** w miejscowości Stary Bógpomóż to jedno z najstarszych miejsc pochówku protestantów na Kujawach i Ziemi Dobrzyńskiej. Od około połowy XVII w. służył przedstawicielom różnych wyznań protestanckich, którymi byli olędrzy sprowadzani przez bobrownickich starostów grodowych króla polskiego. Z czasem wśród osadników zaczęli dominować koloniści niemieccy. Wśród najstarszych zachowanych nagrobków są miejsca pochówku członków rodziny Moltzan z przełomu XIX i XX wieku i Anny Luedke zmarłej w 1897 roku. W obrębie cmentarza znajduje się cenny starodrzew.
- **Budynek mieszkalny bednarza**, stróża i straży dawnego magazynu solnego w Bobrownikach, murowany z 1838 roku znajduje się przy ulicy Nieszawskiej i stanowi własność fundacji, niestety w 2016 roku częściowo spalony do chwili obecnej nie wyremontowany i nie dostępny dla zwiedzających.

Odwiedzający gminę mają możliwości skorzystania z noclegów, które oferują dwa gospodarstwa agroturystyczne jedno w Bobrownikach – 17 miejsc noclegowych i drugie „Bobrówka” w miejscowości Gnojno – 10 miejsc noclegowych. Na terenie gminy nie ma żadnych lokali gastronomicznych.

12. REALIZACJA POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII

12.1. Lokalna Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2015 – 2020.

Głównym celem Lokalnej Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki jest wzrost jakości życia mieszkańców Gminy Bobrowniki. Lokalna Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2015 – 2020 została przyjęta Uchwałą Rady Gminy Bobrowniki w dniu 7 grudnia 2016 roku. Cele operacyjne tej strategii to:

1. Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Bobrowniki
 - budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Bobrowniki,
 - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków,
 - przebudowa dróg gminnych,
 - uzupełnianie sieci wodociągowej w kontekście uzbrojenia terenów pod inwestycje i budownictwo jednorodzinne,
 - dalsze podnoszenie poziomu nauczania w placówkach oświatowych.
2. Ochrona środowiska w Gminie Bobrowniki
 - wzrost liczby gospodarstw w Gminie Bobrowniki mających certyfikat producenta zdrowej żywności,
 - wzrost lesistości Gminy Bobrowniki do powierzchni 65 % obszaru Gminy przez zalesianie gruntów klasy V i VI,
 - wzrost liczby mieszkańców wykazujących postawę proekologiczną,
 - budowa co najmniej jednej biogazowni na terenie Gminy Bobrowniki,
 - budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Bobrowniki,
 - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.
3. Wzrost zainteresowania Gminą Bobrowniki
 - tworzenie infrastruktury wypoczynkowej,
 - publikacja zwięzłego folderu przedstawiającego walory Gminy Bobrowniki,
 - poprawa atrakcyjności produktu turystycznego (obiekt): udostępnienie ruin zamku gotyckiego grupom rekonstrukcji historycznych i utworzenie kolejnych produktów turystycznych tj. wydarzeń (wydarzenia dotyczące Zamku w Bobrownikach i mogące być przedmiotem rekonstrukcji: oblężenie zamku w 1391 r. przez siły polskie, w 1409 r. przez krzyżackie, odbicie zamku z rąk krzyżackich w 1410 r., walki Armii Czerwonej z Wojskiem Polskim przy ruinach zamku w 1920 r.),
 - uczynienie ruin zamku miejscem sprzyjającym pobytowi rowerzystów, wioślarzy i innych turystów przez utworzenie infrastruktury w oparciu o Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko -Pomorskiego, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich i pomoc Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
4. Upowszechnienie idei uczenia się przez całe życie
 - podnoszenie lub aktualizacja kwalifikacji zawodowych,
 - łagodzenie problemu bezrobocia,
 - wykorzystanie placówek oświatowych na inicjatywy szkoleniowe dla dorosłych m.in. na rzecz tworzenia podstaw do rozwoju umiejętności z zakresu budowy społeczeństwa informacyjnego.

W 2019 roku zostały wykonane następujące działania służące realizacji celów zawartych w tejże strategii:

1. Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Bobrowniki etap I - przyłączenie do sieci kanalizacyjnej ulic: Senatorska, Kościelna, Podgórna, Pl. Wolności, Różana, Chabrowa i częściowo ulicy Włocławskiej.
2. Wykonanie przyłączy wodociągowych o zwiększonych parametrach w celu dostarczenia wody dla mieszkańców na nowo wydzielone działki.
3. Modernizacja polegająca na remoncie drogi Polichnowo-Gnojno nr 170410 C w Gminie Bobrowniki etap 3 od km 4 + 272 do km 5 + 267”
4. Organizacja szkolenia dla osób starszych po 65 roku życia - szkolenie z zakresu obsługi informatycznej.

12.2. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Bobrowniki na lata 2017 - 2023

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Bobrowniki został przyjęty uchwałą XVI/89/2020 z dnia 28 stycznia 2020 roku. Rewitalizacja realizowana jest w dwóch miejscowościach Bobrowniki i Rachcin. Do jej głównych celów zalicza się:

- miejscowość Bobrowniki: przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej wraz z zainicjowaniem programu działań na rzecz przestępstw kryminalnych oraz poprawieniem stanu edukacji szkolnej w gminie (zagospodarowanie ruin zamku, utworzenie świetlicy środowiskowej),
- miejscowość Rachcin: Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej (utworzenie klubu młodzieżowego w Rachcinie, przebudowa budynku punktu przedszkolnego).

W 2019 roku zostały wykonane następujące działania służące realizacji celów zawartych w powyższym programie:

- sporządzenie aktualizacji Programu Rewitalizacji,
- inwentaryzacja stanu istniejącego i prace projektowe mające na celu adaptację budynku w Rachcinie na cele Klubu Młodzieżowego.

12.3. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Bobrowniki na lata 2016 – 2020.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Bobrowniki powstał na potrzeby projektu pt. „Poprawa stanu środowiska w Gminie Bobrowniki – Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej”.

Celem głównym planu jest:

- ograniczenie poziomu emisji dwutlenku węgla o 2,1 % w stosunku do prognozy na rok 2020,

- redukcja emisji CO₂ o 1,0 %,
- zwiększenie udziału OZE do poziomu 59,80 % .

Cele szczegółowe zostały określone jako:

- wzrost liczby budynków mieszkalnych i budynków użyteczności publicznej objętych termomodernizacją ,
- modernizacja systemów grzewczych oraz wymiana źródeł ciepła,
- ograniczenie „niskiej emisji” z mieszkalnictwa,
- wykorzystanie OZE w gospodarstwach indywidualnych,
- kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy.

W 2018 roku zostały wykonane następujące działania służące realizacji celów zawartych w opisanym planie:

- wykonanie termomodernizacji na dwóch budynkach użyteczności publicznej,
- zakup pieca na pelet i modernizacja pieca w budynku szkoły podstawowej,
- organizacja spotkania z pracownikami z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- propagowanie programu „Czyste Powietrze”.

13. RELIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY

W roku 2019 Rada Gminy Bobrowniki kadencji VIII podjęła łącznie 61 uchwał. Wójt Gminy Bobrowniki realizuje zadania uchwał na bieżąco zgodnie z ich celowością, legalnością oraz rzetelnością. W poniższej tabeli zawarte są szczegółowe informacje dotyczące uchwał.

Tabela 13.1. Rejestr uchwał Rady Gminy Bobrowniki

Lp.	Nr uchwały	data	w sprawie
1	V/26/2019	29.01.2019	w sprawie zmiany budżetu Gminy Bobrowniki na 2019 rok.
2	V/27/2019	29.01.2019	Uchwała zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Bobrowniki.
3	V/28/2019	29.01.2019	w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
4	V/29/2019	29.01.2019	w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości zabudowanej położonej w Bobrownikach, przy ul. Włocławskiej 43.
5	V/30/2019	29.01.2019	w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości.
6	VI/31/2019	21.02.2019	w sprawie zamiaru przekształcenia Szkoły Podstawowej im. Karola Wojtyły w Bobrownikach poprzez likwidację oddziałów przedszkolnych.
7	VI/32/2019	21.02.2019	w sprawie poboru podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości w drodze inkasa oraz określenia inkasentów i wynagrodzenia za inkaso.
8	VI/33/2019	21.02.2019	w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości gruntowej do gminnego zasobu nieruchomości.
9	VII/34/2019	28.03.2019	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2019 rok.
10	VII/35/2019	28.03.2019	w sprawie przyjęcia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Bobrowniki.
11	VII/36/2019	28.03.2019	w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w formie dożywiania dla osób przekraczających kryterium dochodowe, o których mowa w art.8 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”
12	VII/37/2019	28.03.2019	w sprawie przekształcenia Szkoły Podstawowej im. Karola Wojtyły w Bobrownikach poprzez likwidację oddziałów przedszkolnych.
13	VII/38/2019	28.03.2019	w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Bobrowniki w 2019 r.

14	VIII/39/2019	31.05.2019	w sprawie zmiany budżetu Gminy Bobrowniki na 2019 r.
15	VIII/40/2019	31.05.2019	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bobrowniki na lata 2019-2017
16	VIII/41/2019	31.05.2019	w sprawie udzielenia absolutorium wotum zaufania dla Wójta Gminy Bobrowniki
17	VIII/42/2019	31.05.2019	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Bobrowniki za 2018 rok.
18	VIII/43/2019	31.05.2019	w sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Bobrowniki za 2018 rok.
19	VIII/44/2019	31.05.2019	w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości gruntowej do gminnego zasobu nieruchomości.
20	IX/45/2019	16.07.2019	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2019 rok.
21	IX/46/2019	16.07.2019	w sprawie powołania zespołu do wybrania ławników.
22	IX/47/2019	16.07.2019	w sprawie zasięgnięcia od Komendanta Wojewódzkiego Policji informacji o zgłoszonych kandydatach na ławników do Sądu Okręgowego we Włocławku na kadencję 2020-2023.
23	IX/48/2019	16.07.2019	w sprawie planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Bobrowniki oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych, od dnia 1 września 2019 roku.
24	IX/49/2019	16.07.2019	Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie określenia zasad udzielania i rozmiaru obniżek godzin nauczycielom pełniącym stanowiska kierownicze w szkołach i przedszkolu oraz tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli nie wymienionych w art.42 ust. 3 Karty Nauczyciela, dla których organem prowadzącym jest Gmina Bobrowniki.
25	IX/50/2019	16.07.2019	w sprawie Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Bobrowniki.
26	IX/51/2019	16.07.2019	Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie utworzenia Klubu Dziecięcego „Bobrowiaczek”, dla którego organem prowadzącym jest Gmina Bobrowniki oraz nadania mu statutu.
27	X/52/2019	08.08.2019	Podjęcie uchwały w sprawie zmiany budżetu Gminy Bobrowniki na 2019 rok.
28	X/53/2019	08.08.2019	Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie regulaminu wynagradzania nauczycieli i dodatku mieszkaniowego.
29	XI/54/2019	09.09.2019	Podjęcie uchwały w sprawie zmiany budżetu Gminy Bobrowniki na 2019 rok.
30	XI/55/2019	09.09.2019	Podjęcie uchwały w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bobrowniki na lata 2019-2027.
31	XI/56/2019	09.09.2019	Podjęcie uchwały w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego na pokrycie planowanego deficytu budżetu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów.
32	XI/57/2019	09.09.2019	Podjęcie uchwały w sprawie stwierdzenia zakończenia działalności dotychczasowego Gimnazjum w Bobrownikach im. Ziemi Dobrzyńskiej.

33	XI/58/2019	09.09.2019	Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia regulaminu głosowania w wyborach ławników do sądów powszechnych i wyboru Komisji Skrutacyjnej.
34	XI/59/2019	09.09.2019	Podjęcie uchwały w sprawie wyboru ławnika do Sądu Rejonowego we Włocławku na kadencję 2020-2023.
35	XI/60/2019	09.09.2019	Podjęcie uchwały w sprawie określenia wysokości opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz określenia warunków zwolnienia z tej opłaty.
36	XII/61/2019	20.09.2019	Podjęcie uchwały w sprawie zmiany budżetu Gminy Bobrowniki na 201 rok.
37	XIII/62/2019	12.11.2019	Podjęcie uchwały w sprawie zmian w budżecie gminy na 2019 rok.
38	XIII/63/2019	12.11.2019	Podjęcie uchwały w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości.
39	XIII/64/2019	12.11.2019	Podjęcie uchwały w sprawie obniżenia ceny skupu żyta do celów wymiaru podatku rolnego.
40	XIII/65/2019	12.11.2019	Podjęcie uchwały w sprawie obniżenia średniej ceny sprzedaży drewna, przyjmowanej jako podstawę do obliczenia podatku leśnego na obszarze gminy.
41	XIII/66/2019	12.11.2019	Podjęcie uchwały w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych.
42	XIV/67/2019	06.12.2019	Podjęcie uchwały w sprawie zmian w budżecie gminy na 2019 rok.
43	XIV/68/2019	06.12.2019	Podjęcie uchwały w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalania wysokości stawki tej opłaty na terenie Gminy Bobrowniki.
44	XIV/69/2019	06.12.2019	Podjęcie uchwały w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości obowiązującej na terenie Gminy Bobrowniki.
45	XIV/70/2019	06.12.2019	Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości.
46	XIV/71/2019	06.12.2019	Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia górnej stawki opłat za usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.
47	XIV/72/2019	06.12.2019	Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego.
48	XIV/73/2019	06.12.2019	Podjęcie uchwały w sprawie wysokości opłaty targowej.
49	XV/74/2019	19.12.2019	Podjęcie uchwały w sprawie zmian w budżecie gminy na 2019 rok.
50	XV/75/2019	19.12.2019	Podjęcie uchwały w sprawie wysokości opłaty targowej.
51	XV/76/2019	19.12.2019	Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego.
52	XV/77/2019	19.12.2019	Podjęcie uchwały w sprawie określenia średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Bobrowniki na rok szkolny 2019/2020.
53	XV/78/2019	19.12.2019	Podjęcie uchwały w sprawie uchylecia w części uchwałę nr XVI/113/2013 z dnia 17 września 2013 r. w sprawie

			wyrażenia zgody na zbycie lokali mieszkalnych numer 1,2,3 i 4 wraz z udziałem w gruncie stanowiącego własność Gminy Bobrowniki w budynku w miejscowości Stare Rybitwy nr 11 w drodze przetargowej.
54	XV/79/2019	19.12.2019	Podjęcie uchwały w sprawie uchylecia w części uchwałę nr XVII/115/2013 z dnia 12 listopada 2013 r. w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie bonifikaty przy sprzedaży w drodze bezprzetargowej lokali mieszkalnych na rzecz ich najemców.
55	XV/80/2019	19.12.2019	Podjęcie uchwały w sprawie sprzedaży w drodze przetargu nieograniczonego ustnego lokalu mieszkalnego w Bobrownikach nr 3 wraz z udziałem w gruncie stanowiącego własność Gminy Bobrowniki w budynku w miejscowości Stare Rybitwy 11.
56	XV/81/2019	19.12.2019	Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalania wysokości stawki tej opłaty na terenie Gminy Bobrowniki
57	XV/82/2019	19.12.2019	Podjęcie uchwały w sprawie budżetu na 2020 rok.
58	XV/83/2019	19.12.2019	Podjęcie uchwały w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bobrowniki na lata 2020-2030.
59	XV/84/2019	19.12.2019	Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Lipnowskiemu na budowę chodnika na drogach powiatowych: Nr 2713C w miejscowości Stary Bógpomóż, Nr 2712C w miejscowości Bobrownickie Pole, Nr 2713 C w miejscowości Bobrowniki, Nr 2044 w miejscowości Bobrowniki, Nr 2712C w miejscowości Gnojno, Nr 2044C w miejscowości Rachcinek.
60	XV/85/2019	19.12.2019	Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia wysokości diet dla sołtysów.
61	XV/86/2019	19.12.2019	Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020.

W roku 2019 na sesjach Rady Gminy Bobrowniki zostały złożone 33 wnioski z czego zrealizowanych zostało 29 wniosków. W trakcie realizacji jest: 4.

Tabela 13.2. Rejestr wniosków zgłoszonych przez mieszkańców

Lp.	Nr sesji	Od kogo wpłynęło	Wniosek w sprawie:
1	V/2019	Marzena Stańczak-Kaźmierska	Trzy tabliczki informacyjne z numerami domów dla mieszkańców wsi Winduga 3 , kolejna dla Winduga 4, 4a i 5 oraz Winduga 8, 9 i 11
2	VI/2019	Kamila Sztuczka	Naprawa Przepustu w sołectwie Bobrownickie Pole
3	VI/2019	Czesław Suski	Naprawa drogi w odcinku od Starej Rzecznej do Brzustowej
4	VI/2019	Zbigniew Sztuczka	Naprawa drogi w kierunku od posesji pani Kropkowskiej w kierunku posesji państwa Jabłońskich i państwa Ołasińskich
5	VI/2019	Andrzej Chojnacki	Zrobienie wysepki lub chodnika przy przystanku w sołectwie Bobrownickie Pole
6	VI/2019	Marcin Kaźmirski	Naprawa drogi przy ul.Podgórnej oraz przy ul.Wojska Polskiego
7	VI/2019	Daniela Kopczyńska	Naprawa dróg przy ul.Lipowskiej (boczne krawędzie drogi)
8	VII/2019	Czesław Suski	Podsypanie gruzem drogi odcinku od Starej Rzecznej do Brzustowej
9	VII/2019	Barbara Ośmiałowska	Rozwiezienie gruzu na pobocznej drodze od szkoły po prawej stronie
10	VII/2019	Sławomir Sztuczka	Naprawa drogi oraz przepustów od domu pana Leszczyńskiego w kierunku Polichnowa oraz wyrównanie drogi na Bógpomożu
11	VII/2019	Daniela Kopczyńska	Usunięcie odłamanych gałęzi z drzewa nad chodnikiem przy ul.Lipiowej
12	VIII/2019	Zbigniew Sztuczka	Naprawa drogi od posesji państwa Duszyńskich wzdłuż posesji państwa Nesterowicz
13	VIII/2019	Beata Okońska	Wycięcie zarośniętych poboczy dróg gminnych i powiatowych
14	VIII/2019	Marzena Krazińska	Naprawa przepustów w miejscowości Rachcin
15	VIII/2019	Czesław Suski	Usunięcie nierówności z drogi pod autobus w miejscowości Stara Rieczna
16	VIII/2019	Władysław Kraziński	Przystanek dla dzieci w miejscowości Rachcin
17	VIII/2019	Paulina Sztuczka	Usunięcie nierówności na drodze przy sklepie w miejscowości Stare Rybitwy
18	IX/2019	Jolanta Kostrzewska	Obcięcie trawy przy posesji pana Chojnackiego (przy zakręcie)
19	IX/2019	Marcin Kaźmirski	Wymiana dwóch znaków drogowych tj. zakaz wjazdu przy ul.Wyzwolenia oraz nakaz Stop przy ul. Podgórnej

20	IX/2019	Marcin Kaźmirski	Odmalowanie barierki ochronnej przy placu zabaw przy ul. Nieszawskiej
21	IX/2019	Marcin Kaźmirski	Postawienie tabliczki informacyjnej do posesji państwa Majda od strony państwa Lejmanów
22	IX/2019	Marcin Kaźmirski	Wycięcie traw na ul. Podgórnej (lewa strona)
23	IX/2019	Marcin Kaźmirski	Lustro drogowe przy wyjeździe z ul. Wiślanej (przy posesji pani J. Durniat)
24	XI/2019	Kamila Sztuczka	wyrównanie dróg Bobrownickie Pole w kierunku posesji pana Politowskiego.
25	XI/2019	Marzena Stańczak-Kaźmierska	przystanek dla uczniów na terenie Rachcin-Okrągła
26	XI/2019	Marzena Stańczak-Kaźmierska	Wymiana akumulatorów w lampach solarnych obok Niepublicznego Punktu Przedszkolnego w Rachcinie oraz przy pałacyku.
27	XI/2019	Dariusz Szymański	zamontowanie lampy obok posesji pana Leszczyńskiego.
28	XI/2019	Ewa Pozorska	zabezpieczenie hydrantu przy poboczu drogi w sołectwie Polichnowo
29	XIII/2019	Marcin Kaźmirski	postawienie słupka na Placu Wolności obok posesji pani Stawisińskiej(słupek jest przewrócony)
30	XIII/2019	Marcin Kaźmirski	obniżenie krawężnika na wysokości wejścia do parku od strony ulicy
31	XIII/2019	Marcin Kaźmirski	naprawa drogi przy przystanku autobusowym na Placu Wolności (zapadnięta droga)
32	XIII/2019	Marcin Kaźmirski	naprawa lampy na ul. Podgórnej przy posesji pani Bojarskiej (lampa nie świeci)
33	XIII/2019	Marcin Kaźmirski	naprawa lampy na ul.Nieszawskiej na przeciwko cmentarza

14. SPIS TABEL

Tabela 3.1. Liczba ludności w Gminie Bobrowniki w 2019 roku	13
Tabela 4.4. Dochody ogółem a dochody własne budżetu gminy	20
Tabela 4.5. Udział podatków lokalnych w dochodach ogólnych gminy.....	20
Tabela 4.7. Poziom subwencji w latach 2015-2019 w tys. zł.	23
Tabela 4.8. Struktura dochodów z majątku gminy w tys. zł.	23
Tabela 4.12. Realizacja wydatków z funduszu sołeckiego w 2019 roku	28
Tabela 5.2. Struktura podmiotów gospodarczych według branż (liczba).....	30
Tabela 5.3. Największe zakłady pracy na terenie gminy	31
Tabela 6.1. Dane na temat mienia komunalnego gminy	34
Tabela 7.1. Sytuacja mieszkaniowa w gminie	35
Tabela 8.1. Liczba środowisk objętych pomocą społeczną (według powodów) w 2019 roku	40
Tabela 8.2. Świadczenia pomocy społecznej w ramach zadań własnych gminy w 2019 roku.....	41
Tabela 8.3. Świadczenia pomocy społecznej w ramach zadań zleconych gminie w 2019 roku....	42
Tabela 9.1. Wykaz personelu medycznego udzielającego świadczeń w ramach kontraktu z NFZ (w 2019 r.)	44
Tabela 10.1. Podstawowe dane o szkołach w Gminie Bobrowniki za 2018 rok (na podstawie SIO wg stanu na dzień 30.09.2018 r. i 30.09.2019 r.)	46
Tabela 13.1 Rejestr uchwał Rady Gminy Bobrowniki.....	58
Tabela 13.2. Rejestr wniosków zgłoszonych przez mieszkańców	62

15. SPIS WYKRESÓW

Wykres 2.3. Rodzaje gruntów w Gminie Bobrowniki	10
Wykres 2.4. Klasy gruntów rolnych.....	10
Wykres 3.2. Ludność w podziale na wiek przed-, po- i produkcyjny	13
Wykres 3.3. Struktura wiekowa bezrobotnych	14
Wykres 3.4. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania na bezrobociu	15
Wykres 3.5. Struktura bezrobotnych według wykształcenia	15
Wykres 4.1. Porównanie poziomu dochodów i wydatków z budżetu gminy (w tys. zł).....	17
Wykres 4.2. Porównanie dynamiki dochodów i wydatków gminy (rok poprzedni = 100).....	18
Wykres 4.3. Udziały poszczególnych składników w dochodach gminy	19
Wykres 4.6. Struktura podatków i opłat lokalnych	22
Wykres 4.9. Udział wydatków według działów klasyfikacji budżetowej w wydatkach budżetowych ogółem w latach 2015-2019	24
Wykres 4.10. Wydatki według działów klasyfikacji budżetowej w wydatkach budżetowych w 2019 roku [w zł].	25
Wykres 4.11 Struktura wydatków i rozchodów gminy w latach 2015-2019	26
Wykres 5.1. Struktura podmiotów gospodarczych według branż.....	30
Wykres 5.4. Struktura użytków rolnych w gminie.....	31
Wykres 5.5. Struktura upraw w gminie.....	32
Wykres 5.6. Liczba gospodarstw rolnych według powierzchni.....	33
Wykres 7.2. Liczba wydanych pozwoleń na budowę oraz oddanych domów	35
Wykres 7.3. Wydatki na drogi lokalne z budżetu Gminy Bobrowniki	39
Wykres 10.2. Liczba uczniów na 1 etat przeliczeniowy, i 1 oddział i 1 izbę szkolną w szkole podstawowej i gimnazjum w 2019 roku.....	48

16. SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 2.1. Usytuowanie powiatu lipnowskiego oraz Gminy Bobrowniki w województwie kujawsko – pomorskim	8
Rysunek 2.2. Mapa Gminy Bobrowniki.....	9